

4 ZASAVSKA ENERGETIKA V OČEH MAG. STOJANA BINDERJA

Zasavčan, rojen Trboveljčan. Odraščal je v Radečah, srednjo šolo pa obiskoval v naši dolini.

UVODNIK

Slovenija kot država nima razvojnega modela za čas po krizi. Odločitev o tem, kakšen naj bo ta model, je po pomembnosti blizu tisti o samostojni državi. Ne glede to, kaj bo naš paradni gospodarski konj, pa je energetska neodvisnost države nujen, vendar ne zadosten pogoj za uspešnost nacionalnega gospodarstva.

Cene energije, tudi električne, bodo zagotovo naraščale, ker bo tudi poraba naraščala. Ne le zaradi večjega obsega običajne potrošnje, pač pa tudi zaradi novih potreb. Verjetno se bodo v času, ko je poraba elektrike manjša, z njo polnili avtomobili ...

Evropski komisar za energetiko je napovedal, da energetika in energetska učinkovitost postajata eden največjih poslov in napovedal, da se na tem področju v prihodnjih letih obeta več sto milijard evrov poslov.

Družba RWE gradi v Evropi tri nove elektrarne s premogovno tehnologijo. Tovrstne informacije iz sveta nas morajo prepričati o nujnosti ohranitve naše energetske lokacije, saj je razvojni načrt TET maksimalen. Z njegovo realizacijo zagotavljamo energetska neodvisnost Republike Slovenije. Lokacija ob Savi je že opremljena s potrebno infrastrukturo in omogoča proizvodnjo električne energije iz različnih primarnih energentov (premoga, plina, biomase, ELKO). Ekonomičnost investicije dokazujejo njeni sorazmerno nizki stroški. Posodobljen energetski objekt bo ustrezal vsem bodočim okoljevarstvenim zahtevam in ga bo tudi mogoče prilagoditi novim tehnologijam čiste proizvodnje (kaksne koli že bodo zahtevane verjetno že po letu 2020). Reka Sava še teče mimo nas in čaka, da njeno energijo preoblikujemo v električno. Energetsko dovoljenje, ki nam ga je izdala država za novo plinsko parno elektrarno, je zagotovo prednost pri iskanju najoptimalnejšega investitorja.

V TET nam žal ne bo pomagalo prepričanje, da bo gospodarska kriza ravnokar minila in bo vse kot nekoč. Niti ni računati na srečo, saj ponavadi ugotovimo, da so srečne okoliščine rezultat našega delovanja. In obratno: nesreča, neuspeh je ponavadi posledica naše neaktivnosti ali napačnih aktivnosti. Vendar je težje prepoznati, katere aktivnosti so optimalne v danem trenutku, kot se zaposliti z »nekoristnim delom«, ki nas opravičuje, da več, kot smo lahko storili, storiti ne moremo.

Zato pa verjetno ne bo šlo drugače, kot da se razgledamo »naokoli« in ugotovimo, kaj delajo uspešnejši drugače kot mi. Da pa nam bo to uspelo, se moramo lotiti vsak svojega posla in prevzeti odgovornost, če tega ne bomo opravili dobro.

Pa sreče in veliko uspeha vam želim!

Bojana PIRKOVIČ ZAJC

IZ VSEBINE

06

DOSEGANJE POSLOVNIH CILJEV ŠE VEDNO NEGOTOVO

Poslovanje TET v obdobju januar – september 2010 prvič ni več negativno.

10

SLOVESNA OTVORITEV

Pretovorno postajo sta otvorila mag. Stojan Binder, predsednik GZS in direktor TET mag. Marko Agrež.

22

SAMO RAZVOJ ZAGOTAVLJA PRIHODNOST

Razpis Ministrstva za gospodarstvo za pridobitev sredstev.

Utrinki so glasilo termoelektrarne Trbovlje, Ob železnici 27, 1420 Trbovlje, telefon (03)565-12-00, faks (03)565-12-32, e-mail: glasilo@tet.si, <http://www.tet.si>, ki ga izdaja uredniški odbor: glavna urednica Bojana Pirkovič Zajc, odgovorna urednica Mojca Turnšek, tehnični urednik Matjaž Paušer, člani uredniškega odbora: Nataša Lipovšek, Vlado Štendler, Franc Žgalin, sodeloval Borut Marolt. Priprava in izvedba: Comprojekt d.o.o. Prispevkov in slikovnega gradiva ne vračamo. Naklada: 700 izvodov.

Spoštovane sodelavke in cenjeni sodelavci!

Zagotovo se boste strinjali z mano, da je iztekajoče se leto zaznamovala razprava o energetske prihodnosti Slovenije. Soočali smo se z različnimi stališči glede bodočih investicij v energetske infrastrukturo in proizvodnjo, ki so se izražala skozi strokovne in nemalokrat tudi čustvene razprave. Marsikateri od govorcev je izpostavil, da je razprava o bodočem energetskem razvoju tudi razprava o ohranjanju delovnih mest in socialne varnosti celotne regije. Odočnost naše termoelektrarne in s tem bodočnost celotne zasavske regije v javnih razpravah ni bila v ospredju. Delno zaradi tega, ker smo najprej želeli s strokovnimi študijami utemeljiti različne možnosti našega obstoja in razvoja in rezultate teh strokovnih vsebin uskladiti z našim lastnikom in tistimi, ki odločajo o energetske prihodnosti Slovenije. Tako smo v letu 2010 skupaj z Inštitutom za raziskave v energetiki, ekologiji in tehnologiji pripravili obširno študijo z različnimi možnostmi ohranjanja energetske lokacije v Zasavju ter z lastnikom HSE podpisali dogovor o razvoju zasavske energetike, ki smo ga posredovali tudi predsedniku Vlade Republike Slovenije, gospodu Borutu Pahorju. Oba dokumenta predstavljata temeljno izhodišče našega bodočega razvoja. Ob koncu tega leta imamo torej strokovne podlage razvoja in če bo pot do končne odločitve še dolga, bomo tudi mi morali te strokovne podlage glasneje podkrepiti še s socialno noto, ohranjanjem zaposlitev in varnosti naših zaposlenih in njihovih družin. Razvoj Zasavja, tako ekonomski kot družbeni, je namreč še kako odvisen od ohranjanja energetske dejavnosti na naši lokaciji in zato se zavežujem, da bomo v letu, ki prihaja, storili vse, da jo tudi ohranimo.

Drage sodelavke in sodelavci, naj vam v tem prazničnem obdobju zaželim veliko prijetnih trenutkov, ki jih boste preživeli s svojimi najdražjimi in v prihajajočem letu zdravje, osebno srečo ter lepe in topline polne dneve v vašem domačem in tudi delovnem okolju.

Želim vam mirne božične praznike
in vse dobro v letu 2011

mag. Marko AGREŽ

ZASAVSKA ENERGETIKA V OČEH mag. STOJANA BINDERJA

Franc ŽGALIN

**TOKRAT V UTRINKIH
OBJAVLJAMO POGOVOR Z
DOBRIM POZNAVALCEM
GOSPODARSKIH RAZMER V
NAŠI REGIJI KOT TUDI ŠIRŠE
V SLOVENIJI, MAG.
STOJANOM BINDERJEM.**

Območne gospodarske zbornice Zasavje, gospo Stašo Baloh Plahutnik. Iz njenih besed je razbrati, da so vsi zasavski subjekti, ki so kakorkoli povezani s to dejavnostjo, naredili vse, da bi zasavsko energetiko ponovno umestili na zemljevid energetske politike Slovenije, kar bi pomenilo vključitev energetskih projektov iz Memoranduma v Nacionalni energetski program (NEP). Kaj o storjenih korakih menite vi in kaj bi po vašem mnenju bilo še potrebno postoriti, da se zadeve odvijajo tako, kot si najbrž vsi Zasavci želimo.

V ečina bralcev ve, da je gospod Binder Zasavčan, malokdo pa ve, da je rojen Trboveljčan. Odraščal je sicer v Radečah, srednješolska znanja pa je pridobil v naši dolini. Študij ga je pripeljal v Ljubljano, kjer je diplomiral na Fakulteti za elektrotehniko. Kot mlad in uka željan inženir je opravljal različna najodgovornejša dela na vzdrževanju in proizvodnji v Steklarni Hrastnik in postal generalni direktor te družbe. Želja po novih znanjih ga je pripeljala do magistrskega naslova s področja financ. Vsakozi pa je bil širše družbeno aktiven, saj je tudi državni svetnik, član Ekonomsko socialnega sveta RS in še bi lahko naštel. Kot velik poznavalec gospodarskega področja pa je vseskozi angažiran v Območni gospodarski zbornici Zasavje, GZS, 2. septembra pa je bil izvoljen oz. imenovan za njenega predsednika.

Mag. Binder, najprej iskrene čestitke ob izboru oziroma imenovanju za predsednika GZS. Kot vemo, ste bili v »igri« štiri preverjeni kandidati za zasedbo tega položaja. Politične reference očitno niso bile tiste, ki bi odločale, saj, kot mi je znano, niste član ali simpatizer nobene politične stranke.

Kaj vi menite, da je bilo tisto odločujoče?

Dejansko smo bili štirje kandidati, vsaj trije od nas pa prav gotovo nismo bili strankarsko opredeljeni. Očitno smo se direktorji podjetij, ki sestavljamo volilno telo v GZS, naveličali predsednikov, ki so bili v preteklosti pretirano strankarsko angažirani, zato je bila politična neopredeljenost kandidata zanesljivo velika prednost na samih volitvah.

V zborničnem sistemu funkcioniram že od leta 1992 s prevzemom direktorskega mesta v Steklarni Hrastnik. Vse do danes sem zasedal pomembne pozicije v zborničnem sistemu, štiri leta pa sem bil tudi predsednik Združenja delodajalcev Slovenije. Ustroj zborničnega sistema torej poznam, očitno pa sem s svojim delovanjem v tej sredini pustil pomemben pečat in pozitiven vtis, kar je imelo za posledico zmago na volitvah za predsednika GZS. Seveda pa je bil ključen razlog za zmago moj program.

V prejšnji številki Utrinkov smo o pogledu na energetiko v Zasavju in njeni bodočnosti povprašali direktorico

Energetika ima v Zasavju izjemno dolgo tradicijo. Trbovlje je zelo blizu geografskega središča Slovenije, obstoječa infrastruktura, kot so cesta, železnica in reka Sava, pa daje tej energetski točki izjemen pomen, ki jo je tudi z nacionalnega gledišča škoda izgubiti. V naši dolini so na razpolago znanje, izkušnje pa tudi resursi kot je hidro potencial reke Save, zaradi česar moramo storiti prav vse, da se energetika v Zasavju ohrani in tudi dolgoročno razvija.

Območna gospodarska zbornica je zelo aktivna pri lobiranju za nadaljnji dolgoročni razvoj energetike v tem delu Slovenije, v tem kontekstu izkoristimo vsakršno priliko pri komuniciranju z Ministrstvom za gospodarstvo, v Državnem svetu, v katerem sva iz Zasavja dva člana. Izkoriščamo pa tudi druge neformalne možnosti, vse z namenom, da v tem delu Zasavja ohranimo energetiko in pridemo do nadomestnega objekta. Posebno pozornost pa namenimo tudi izgradnji verige hidroelektrarn srednja Sava, kar bi imelo v Zasavju multiplikativne učinke.

Ali lahko GZS kot eden glavnih akterjev razvoja gospodarstva v državi kakorkoli pripomore k uresničitvi Memoranduma o razvoju energetike v Zasavju?

Redkokdaj imamo sejo Upravnega odbora Območne GZS, kjer se ne spregovori tudi o energetiki in umeščanju energetskih projektov iz Memoranduma v nacionalni energetski program (NEP). V tem trenutku NEP še ni v celoti izdelan, veliko truda pa se namenja vključevanju Zasavske energetike v ta dokument. Politično ozračje na področju energetike je v tem trenutku pregreto do skrajnosti tudi zaradi Termoelektrarne Šoštanj, tako da je umeščanje energetskih objektov v ta dokument prvoklasno politično vprašanje in je žal preseglo stroko. Kljub temu optimizem velja in vsi Zasavčani bomo storili prav vse, da se v tem dokumentu primerno pozicionira tudi zasavska energetika.

Življenjska doba obstoječe TET 3 se bliža koncu, pri nadomestnem objektu pa je potrebno upoštevati tudi okoljevarstveno zakonodajo. Zaradi že zgrajene infrastrukture kot so daljnovodi, dimnik, hladilna voda itd. so pogoji za nadaljevanje energetike v Zasavju idealni. Seveda nadomestni objekt ne bo zgrajen

z energetiko, poseben problem pa je to za vodilne v tej panogi, ki so odgovorni za pripravo alternativnih programov. Danes niti ni jasno, ali se bo energetika v Zasavju ohranila ali ne, saj odločevalci ne odločajo strokovno, ampak politično. Upam, da se bo ta negotovost v naslednjih mesecih zaključila z izdelavo NEP, pri čemer nam

Nacionalni energetski program še ni v celoti izdelan – veliko truda pa se namenja vključevanju Zasavske energetike v ta dokument.

na premog iz Zasavja, je pa potrebno to energetsko točko izkoristiti za izgradnjo takšnega nadomestnega objekta, ki bo tudi s stališča nacionalne energetske politike primeren za to okolje. Pričakujem pa tudi rento, ki naj bi si jo to okolje izborilo morda v obliki cenejšega ogrevanja prebivalstva v Zasavju.

bo v Zasavju jasno, na kakšen dolgoročni razvoj s področja energetike lahko to okolje računa. Vsi glavni akterji s področja energetike pa se zavedajo, da v kolikor bo enkrat energetska točka v Zasavju izgubljena, to okolje v prihodnosti ne bo več naklonjeno posegom v smislu izgradnje energetskih objektov in s tem ekološkimi obremenjevanjem našega Zasavskega okolja.

Pa da ne bova samo o energetiki, dajva še malce zasebnega. Kljub vašim številnim nalogam, ki izhajajo iz vaše vpetosti med GZS, Ekonomsko socialnim svetom RS, Državnim svetom in direktorjevanjem, skrbite tudi za svoje telo. Večkrat vas lahko opazimo, kako vztrajno tečete med zelenimi travniki v lepem okolju. Se tudi takrat ubadate z gospodarskimi vprašanji, ali vam morda misli uidejo drugam?

Pred štirimi leti sva se z ženo preselila na Dole pri Litiji kot prehodno postajo za dokončno preselitev v Ljubljano. Preden pa je bilo stanovanje v Ljubljani opremljeno, sva na Dolah pogrnala koreninice in se za stalno preselila v to idilično okolje med dolenjsko avtocesto in savsko dolino z nadmorsko višino okoli 700 metrov. Jutranji ali večerni teki po tej visoki planoti so prava sprostitev za telo in duha, kjer misli s pogledom na Kum, Karavanke in Julijce resnično uhajajo na vsa druga področja, samo na delo in politiko ne. V tem okolju sva z ženo resnično rečna, stalno živčeh pa nas je zaradi lepote narave v tej vasici vedno več.

Na slovesni otvoritvi pretovorne postaje

Stanje energetike v Zasavju vam je dobro poznano. Poznana sta vam tudi vloga in položaj TET kot bivšemu članu njenega nadzornega sveta in kot članu in predsedniku Upravnega odbora Območne gospodarske zbornice Zasavje. Kako vidite vlogo in položaj TET v gospodarskem razvoju regije?

Kaj bi za Zasavje pomenilo z gospodarskega in socialnega vidika, če ključni odločevalci ne podprejo razvoja energetike v Zasavju?

Najslabše stanje je trenutno stanje, to je stanje negotovosti. To je problem za vse zaposlene, ki se danes v Zasavju ukvarjajo

DOSEGANJE POSLOVNIH CILJEV ŠE VEDNO NEGOTOVO

Nataša LIPOVŠEK

V ZADOVOLJSTVO MI JE, DA VAM LAHKO V ZADNJI LETOŠNJI ŠTEVILKI UTRINKOV PREDSTAVIM POSLOVANJE TET V OBDOBJU JANUAR – SEPTEMBER 2010, KI NI VEČ NEGATIVNO (PRVIČ V LETOŠNJEM LETU).

Konec septembra smo končno uspeli pridobiti prispevek za pokrivanje upravičenih stroškov proizvodnje električne energije iz domačih primarnih virov, ki v našem poslovanju predstavlja kar 16,45 % vseh načrtovanih prihodkov. Zaradi sprejemanja novele Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje – Hrastnik in potem sprejemanja energetske bilance za leto 2010 se je postopek vlekel vse do konca tretjega kvartala, ko smo po potrjenem izboru na javnem razpisu Ministrstva za gospodarstvo lahko sklenili pogodbo z Borzenom in izstavili tudi prvi račun ter v začetku oktobra prejeli prvo nakazilo prispevka.

POSLOVANJE V PRVIH DEVETIH MESECIH 2010

V obdobju od 1.1.2010 do 30.9.2010 smo proizvedli 307.196 MWh električne energije, kar znaša 24.804 MWh oziroma 7,47 % manj, kot je bilo planirano. Večina električne energije je bila proizvedena na bloku 4, plinska bloka Pb1 in Pb2 pa sta poleg rednih testnih zagonov obratovala zaradi potrebe po minuti rezervi. Plinska bloka sta skupaj proizvedla 117.119 MWh. V navedenem obdobju je blok 4:

- obratoval 3.227,31 ur,
- 67,35 ur je bil zaustavljen zaradi okvar,
- 631,12 ur je bilo nege,
- 74,57 ur je bil v rezervi in
- 2.549,44 ur je bil v remontu.

Na proizvodnjo v tem obdobju je najbolj vplival redni letni remont, ki je potekal od 3.4.2010 do 21.7.2010. Prvi zagoni po opravljenem remontu so bili neuspešni zaradi povišanih vibracij turbine. Po odpravi napak je bil blok 4 uspešno zagnan 12.8.2010. Predvidevamo, da bomo izpad planirane proizvodnje nadoknadili do konca leta 2010.

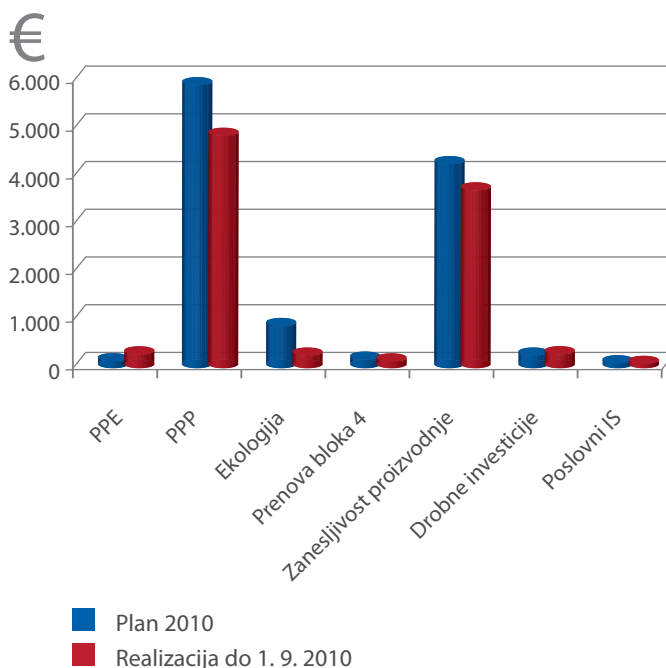
Na dan 30.9.2010 je bilo v Termoelektrarni zaposlenih 212 delavcev, od tega 22 za določen čas in 190 stalno zaposlenih oziroma zaposlenih za nedoločen čas. V času od začetka letošnjega leta je osmim delavcem prenehalo delovno razmerje iz poslovnih razlogov, dvema pa zaradi izteka pogodbe za določen čas. Na novo smo zaposlili voznika buldožerja in skrbnika naprave.

V tem obdobju smo realizirali kar za 9.403.815 EUR investicijskih vlaganj, kar je 82 % planiranih sredstev za investicije v leto 2010. V času remonta so bila zaključena vsa pomembna vlaganja v povečanje zanesljivosti obratovanja. Tudi največja investicija zadnjih let, to je pretovorna postaja za premog, je v fazi zaključevanja. O njej lahko več preberete v članku Ervina Renka. Vrednost posameznih pomembnejših skupin investicij v primerjavi s planiranimi je prikazana v grafu 1.

- V obravnavanem obdobju letošnjega leta smo uresničili:
- za 30.042.038 EUR celotnih prihodkov,

GRAF 1

Plan investicij za leto 2010 ter realizacija v prvih devetih mesecih.

- za 29.590.117 EUR celotnih odhodkov,
- poslovni izid obdobja je pozitiven in znaša 451.921 EUR.

S prodajo električne energije smo v tem obdobju realizirali 28,9 mio EUR prihodkov. V tem znesku je vključen tudi prispevek za pokrivanje upravičenih stroškov proizvodnje električne energije iz primarnih domačih virov v višini 5,4 mio EUR. Nekoliko nižji prihodki iz naslova prodaje električne energije so posledica predhodno obrazloženega nedoseganja plana proizvodnje.

Drugi prihodki od prodaje predstavljajo prihodke skladiščenja kurilnega olja za potrebe blagovnih rezerv RS, prihodke od prodaje pepela in sadre, delovanja interne menze in najemnin. Ti so skupaj znašali 0,6 mio EUR.

Stroški porabe energentov so še vedno najpomembnejši stroški naše proizvodnje. Ker proizvodnja ni dosegla planirane, so tudi ti stroški nižji od planiranih za to obdobje.

Zaradi zamude pri pridobivanju premije oziroma prispevkov za pokrivanje upravičenih stroškov smo v letošnjem letu veliko pozornosti namenili obvladovanju in zniževanju stroškov, kar se pozna tudi pri rezultatu poslovanja po devetih mesecih.

Praktično vse vrste stroškov poslovanja so pod planiranimi. Izjema so le stroški storitev – v letošnjem izredno dolgem remontu so bile ugotovljene potrebe po nekaterih dodatnih delih za zagotovitev varne proizvodnje tudi v bodoče, zato stroški storitev rahlo presegajo planirane. Bolj natančne številke lahko preberete v *tabeli spodaj*.

Naša družba je imela na dan 30.9.2010 za 74.969.552 EUR sredstev, kar je 17 % več kot na dan 31.12.2009, ter 11 % več, kot smo planirali za konec leta 2010. Glavnino sredstev predstavljajo dolgoročna sredstva, ki so glede na končano leto 2009 višja za 11 %, povečanje je posledica razlike med obračunano amortizacijo za devetmesečje leta 2010 in novimi investicijami ter predujmi za investicije v tem obdobju. Med dolgoročnimi sredstvi prevladujejo opredmetena osnovna sredstva, med njimi pa ima največji delež oprema. Med kratkoročnimi sredstvi prevladujejo zaloge premoga in materiala ter rezervnih delov in kratkoročne terjatve iz poslovanja, ki so skoraj v celoti posledica prodaje električne energije in predstavljajo tekoče, nezapadle terjatve. Glavnino zalog predstavlja zaloga premoga na deponiji Lakonca. Zaloge na dan 30.9.2010 so za 3 % višje, kot so bile konec leta 2009. Struktura sredstev je razvidna iz *grafa 2 (naslednja stran)*.

Struktura obveznosti do virov sredstev na dan 30.9.2010 je naslednja:

- 47,39 % vseh virov predstavlja kapital, ki vključuje tudi tekoči dobiček,
- 16,19 % dolgoročne rezervacije in PČR,

	I - IX 2010	PLAN 2010	I - IX 2009	% REAL. PL.	IND 10/09
Čisti prihodki od prodaje	29.456.754	43.410.160	37.812.253	67,9	77,9
- iz razmerij do družb v skupini	25.514.709	35.400.060	31.163.563	72,1	81,9
- iz razmerij do drugih	3.942.045	8.010.100	6.648.690	49,2	59,3
Drugi poslovni prihodki	531.696	720.000	621.593	73,8	85,5
Kosmati donos iz poslovanja	29.988.450	44.130.160	38.433.846	68,0	78,0
Stroški energenta	11.524.712	19.266.698	17.976.763	59,8	64,1
Stroški ostalega materiala	2.151.345	3.078.844	2.286.622	69,9	94,1
Stroški storitev	4.692.558	5.404.060	4.444.680	86,8	105,6
Stroški dela	6.151.051	8.281.996	5.940.319	74,3	103,5
Amortizacija	4.093.480	6.013.593	4.060.596	68,1	100,8
Drugi poslovni odhodki	828.240	1.266.125	1.366.221	6 5,4	60,6
Skupaj odhodki iz poslovanja	29.441.386	43.311.316	36.075.201	68,0	81,6
Izid iz poslovanja	547.064	818.844	2.358.645	66,8	23,2
Finančni prihodki	20.272	0	31.279	0,0	64,8
Finančni odhodki	131.436	761.915	122.673	17,3	107,1
Izid iz rednega delovanja	435.900	56.929	2.267.251	765,7	19,2
Drugi prihodki	33.316	0	227.233	0,0	14,7
Drugi odhodki	17.295	0	9.426	0,0	183,5
Celotni poslovni izid	451.921	56.929	2.485.058	793,8	18,2

- 0,09 % dolgoročne obveznosti za odložene davke,
- 35,50 % kratkoročne obveznosti (tako iz poslovanja kot financiranja),
- ostalo, 0,83 %, predstavljajo kratkoročne pasivne časovne razmejitve (kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki).

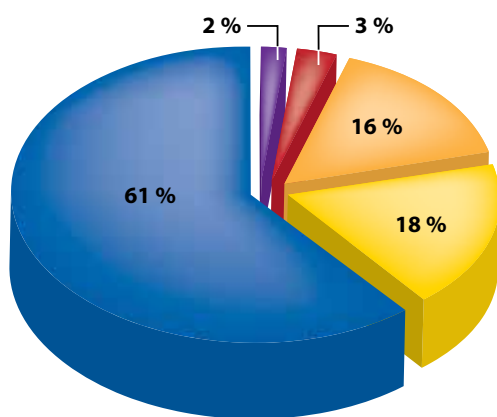
Iz obeh struktur je razvidno, da konec septembra nismo imeli vseh dolgoročnih sredstev pokritih z dolgoročnimi obveznostmi. Vendar se je ta situacija izboljšala v mesecu oktobru, ko smo končno uspeli realizirati načrtovano dolgoročno zadolževanje v višini 9 mio EUR za pokritje investicije v pretovorno napravo za premog.

S pridobitvijo prispevka za pokrivanje upravičenih stroškov in dolgoročnega kredita smo uspeli sanirati tako poslovni izid kot tudi likvidnostno situacijo, ki je bila pred tem že kar kritična.

Vendar to žal še ne pomeni, da imamo zagotovljeno pozitivno poslovanje tudi za celotno leto 2010. V zadnjem kvartalu nas namreč 'čaka' še nekaj velikih stroškov, vsi so povezani z ekologijo. Najpomembnejša med njimi je garancija za deponijo odpadnih produktov Prapretno, ki se bo v letošnjem decembru povišala kar za 1,7 mio EUR, kar bo direktno povečalo stroške za leto 2010. Zato bomo morali zelo paziti pri vseh ostalih vrstah stroškov.

GRAF 2

Struktura sredstev na dan 30. 9. 2010.

- Opredmetena OS in nal. nepremičnin
- Neopredmetena sredstva
- Dolgoročne fin. naložbe in terjatve
- Kratkoročne terjave, denar in AČR
- Zaloge

ČE SMO V PREDHODNEM ČLANKU STANJE NA PROJEKTU IZGRADNJE ZAKLJUČILI S KONČANJEM VSEH DEL PRI GRADNJI IN DOBAVI TER MONTAŽI TEHNOLOŠKE OPREME, LAHKO DANES Z VESELJEM POROČAMO O POSKUSNEM OBRATOVANJU PRETOVORNE POSTAJE ZA PREMOG.

Kot izhaja iz dobre prakse pri realizaciji tovrstnih projektov, je bil še v času, ko so se dela v pretežni meri zaključevala, izveden interni strokovni tehnični pregled za objekt. Na podlagi sklepa direktorja družbe se je sestala komisija, ki so jo sestavljali člani TET, predsedoval pa ji je predstavnik Holdinga Slovenske elektrarne.

Namen internega tehničnega pregleda je, da komisija ugotovi, ali je objekt zgrajen v skladu s projektno dokumentacijo, ali so izpolnjeni pogoji za varno izvedbo zagonskih preizkusov ter da ugotovi vse pomanjkljivosti izvedenih del, ki jih je potrebno odpraviti do tehničnega pregleda s strani upravnega organa.

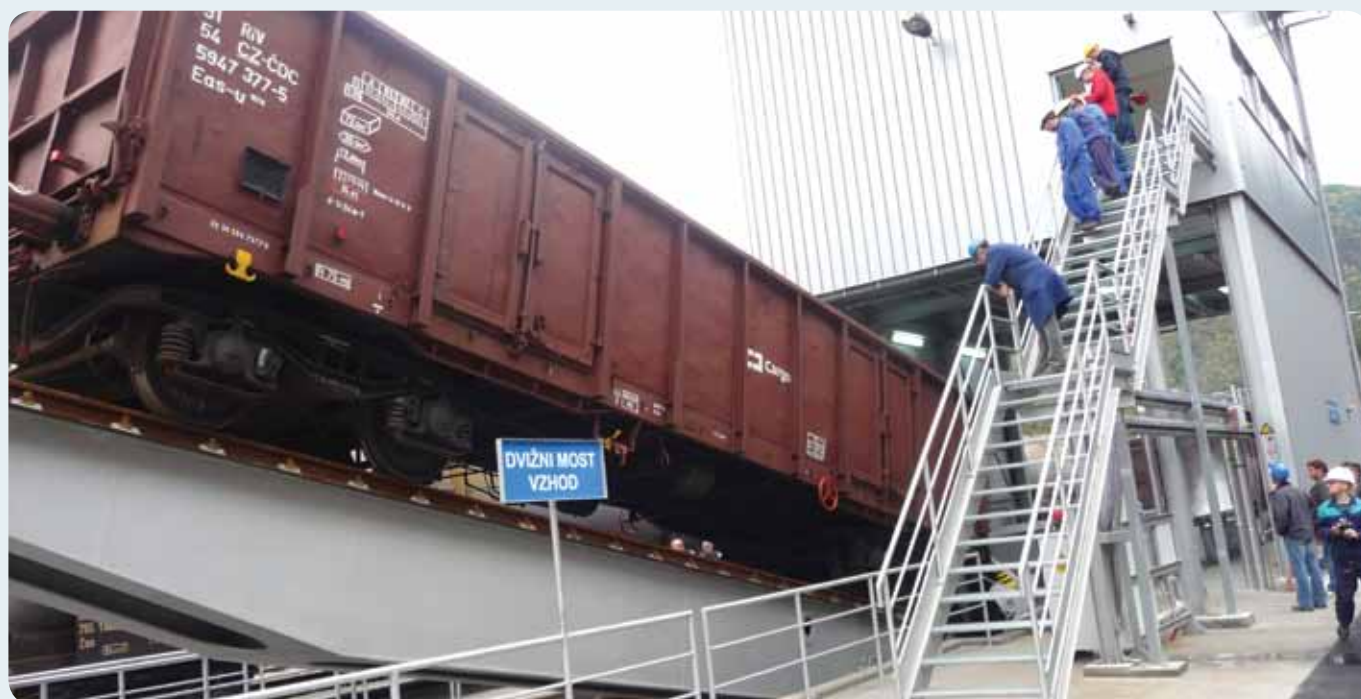
V vmesnem času od konca avgusta, ko je bil izveden interni tehnični pregled, pa do oktobra, ko je upravni organ izvedel tehnični pregled, so potekale številne aktivnosti. Opravljeni so bili zagonski preizkusi vseh tehnoloških komponent opreme, kot so zračalni napravi, hidravlična agregata, jeklena členkasta transporterja, transportni trakovi, sistem čiščenja odpadnih vod in ostale strojno električne instalacije. Seveda je v tej fazi preizkušanje potekalo brez prisotnosti premoga. V tem času so bile izvedene nastavitve in optimizacija delovanja vseh naprav v prostem teku. Prav tako je skladno s pogodbenimi določili dobavitelj tehnološke opreme izvajal šolanje naročnikovega osebja. Cilj tega je, da bo ustrezen del osebja strokovno usposobljen za upravljanje, obratovanje in vzdrževanje naprav pretovorne postaje za premog. Seveda je dobavitelj opreme v tem času odpravil vse pomanjkljivosti, ugotovljene na internem tehničnem pregledu in dokončeval še preostale detajle pri montaži opreme in konstrukcij.

Pa je prišel peti oktober 2010, ko je v TET prihajala komisija za izvedbo tehničnega pregleda objekta, imenovana s strani Ministrstva za okolje in prostor, sektor za graditev objektov. V komisijo so bili imenovani strokovni izvedenci posameznih strok (gradbena, elektro, strojna), predstavniki soglasjedajalcev in upravljavca javne železniške infrastrukture. Po uvodni predstavitvi projekta s strani investitorja je komisija odšla na ogled objekta, kasneje pa je pregledala še pripadajočo dokumentacijo, kot jo predpisuje veljavna zakonodaja. Skupna pozitivna ugotovitev komisije je bila pogoj za pričetek poskusnega obratovanja naprave. Stopnička je bila osvojena.

POSKUSNO OBRATOVANJE PRETOVORNE POSTAJE ZA PREMOG

Ervin RENKO

Tako smo že čez dva dni pričeli z zagonskim preizkusom naprave, tokrat s prisotnostjo premoga. Prvi dvig vagonov in izsip premoga preko dvojne čelne zračalne naprave je vsekakor dogodek, ki se bo vpisal v zgodovino Termoelektrarne Trbovlje. Tokrat je vsa zbrana množica zaposlenih iz TET in udeležencev pri gradnji objekta z zanimanjem zrla v dvigajoče se vagona na dvižni ploščadi. Projektantom naprave je gotovo zastal dih, prav tako smo vznemirjeno zrli vsi, ki smo se aktivno ukvarjali s projektom. Vagon se počasi dviguje, človek dobi občutek, kot bi bila na ploščadi igračka in ne 75 ton težki tovor, tako lahko videti vse videti.

In potem kar naenkrat izsip premoga iz vagonov v bunkerski prostor, vodna prha poskrbi, da se prašni delci ne širijo navzven, od tu naprej poteka transport po trakovih do obstoječega sistema na separaciji. Sledi zadovoljstvo vseh ključnih in naključnih, delavci rudnika z vrha sosednje stavbe opazujejo čudo tehnike, v tem primeru hidravlike, ki učinkovito premaguje silo teže polnih vagonov premoga, pripravljenih za izsip.

Čez pol ure je prizorišče dogodka prazno, nadaljuje se z ranžiranjem vagonov, raztovorom in zagonskim preizkusom.

Zagonski preizkus je uspešno opravljen, ugotovljene pomanjkljivosti bodo odpravljene v času poskusnega obratovanja.

To poteka 15 dni, dogovorjeno je bilo, da se v tem času pretovori 15.000 ton premoga, če upoštevamo, da vlakovna kompozicija šteje 20 vagonov po cca. 50 ton. V obdobju preizkusov z napravo že upravlja osebje TET, seveda pod nadzorom dobavitelja in zunanje institucije. V prihodnjih tednih bodo opravljene še garancijske meritve, s katerimi dobavitelj dokazuje tehnične in obratovalne zmogljivosti naprave. Uspešnost teh je pogoj za prevzem naprave in pričetek izvajanja garancijske dobe naprave.

Že sedaj pa lahko povzamemo, da je naprava, ki je plod domačega znanja tako v smislu projektiranja kot izvedbe in montaže, pomembna pridobitev za termoelektrarno in njen nadaljnji obstoj v segmentu celotne zasavske energetike.

SLOVESNA OTVORITEV

Bojana PIRKOVIČ ZAJC

Udeleženci so se izpred poslovne stavbe do novega objekta odpeljali na nekoliko neobičajen način, s posebnim vlakom.

Pretovorno postajo sta otvorila slavnostni govornik mag. Stojan Binder, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije in direktor Termoelektrarne mag. Marko Agrež. G. Binder je bil v govoru kritičen do aktualnih dogodkov v slovenski energetiki in poudaril nujnost ohranitve energetske lokacije v Trbovljah.

Odpiranje novih investicij in novih gospodarskih objektov v času, ko se v gospodarstvu soočamo s številnimi problemi, reševanjem posameznih gospodarskih panog, ohranjanjem delovnih mest in socialne varnosti delavcev, je pomembna predvsem z vidika utrjevanja in ohranjanja Zasavja kot energetske lokacije. Energetske lokacije z ustrežno in sodobno infrastrukturo so v slovenskem prostoru redkost in dragocena dobrina za zagotavljanje energetske neodvisnosti naše države. Pretovorna postaja daje torej energetske lokaciji v Zasavju dodano vrednost, ki dokazuje, da je TET za Zasavje izjemno pomemben gospodarski subjekt, saj ustvarja številna kvalitetna delovna mesta ne samo za svoje

3. DECEMBRA SE JE ZGODILA SLAVNOSTNA OTVORITEV PRETOVORNE POSTAJE V TERMoeLEKTRARNI TRBOVLJE, KI BO SLUŽILA ZANESLJIVI ENERGETSKI OSKRBI REPUBLIKE SLOVENIJE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO TUDI PO PRENEHANJU UPORABE PREMOGA IZ RUDNIKA TRBOVLJE-HRASTNIK.

zaposlene, temveč tudi za številne podizvajalce in dobavitelje. Z izgradnjo pretovorne postaje so zaposleni v TET dokazali, da znajo in zmorejo voditi razvojne programe energetike v Zasavju ter s tem neposredno povezani gospodarski in družbeni razvoj celotne regije. Morda naključno, ali pa tudi ne, smo Slovenci praznovali tudi praznik kulture, ta veseli kulturni dan. Na ta dan se je namreč rodil pesnik France Prešeren. Tako sta si tega dne podala roke znanost in umetnost in prav njima je svoje življenje posvetil tudi baron Janez Vajkard Valvasor. Bil je velika, vsestranska osebnost in je zaradi svojega prispevka k slovenski znanosti in kulturi ključno ime slovenske zgodovine. Ker se Zasavci radi zavedamo svojih korenin ni naključje, da je povezan tudi z našimi kraji – otroštvo je preživel v Gamberku in Mediji na Izlakah, kasneje pa na gradu Bogenšperk, ki je bil v njegovi lasti. V kulturnem programu je igralec Andrej Dolšina v kostumu Valvasorja zbrane nagovoril v dialektu, ki so ga govorili v takratnih časih. Za drobec kulturnega utrinka ob prazniku kulture objavljamo njegov nagovor izpod peresa Franca Žgalina.

» Danes, kot pravijo, bi vam rad naznanil, je za vas poseben dan. To je dan, ko ste v tej dolini neko novo »napravo« v pogon spustili. Po vaše se ji reče pretovorna postaja, s katero se to črno kamenje iz vozov razklada. Po nemško se mu kulm, po naše se mu premog pravi. Neznanske količine se ga na tem mestu raztovori, saj, kot pravite vi, se ga da v različne namene uporabiti. Da se bo v tej dolini od moje odsotnosti toliko stvari od takrat dogodilo, si nisem predstavljal, čeprav se mi je že ob pisanju moje Slave vojvodine Kranjske ta dolina izredno zanimiva zdela. Ko sem dal Nürnbergskemu bakrorezu in geografu Janezu Krstniku Homannu zemljevid dežele Kranjske izdelati, sem na njem označil tudi to dolino, ki sem jo Im Trieff Thall imenoval in ki ji vi danes pravite Trbovlje.

Andrej Dolšina

*v kostumu Valvasorja
in Gamberška vaganta*

Slavnostna govorca

mag. Stojan Binder,
predsednik GZS
in direktor TET
mag. Marko Agrež

V mojih časih je bila ta dolina povsem drugačna. Bilo je le malo manjših zaselkov, drugače so bile pa same gmajne, pa veliko nepreglednih gozdov. Pa hvala bogu, nam vsaj kurjave ni primanjkovalo, da nas ni zeblo. Za delo je bilo pa tako ali tako potrebno svoje mišice ali pa delovna živinčeta uporabiti. So pa tu takrat, kot zgleda še danes, pridni in kleni ljudje živeli, ki pa so znali tudi svoj um uporabiti. Ako danes gledam, kaj jim je ta brihtnost in čas prinesel, se čudim. S pomočjo človeškega uma ste neki »parni stroj« pogruntali, samo da je delo lažje postalo. Ko pa ste v tej dolini tudi črno kamenje našli, kot se mu po vaše premog reče, ste z njim peči kurili in tiste vaše parne stroje »futrat« (hranili), da je bilo ljudem čim lažje delati. Vedno več je bilo potrebno premoga in potrebno je bilo globlje pod zemljo za njim. Z leščerbami se ni dosti videlo in vaša brihtnost je iz tega premoga znala tudi luč iztisniti. V deželi Kranjski se je to dogodilo že v osemdesetih letih 19. stoletja, vsaj tako navajajo pisni viri. V tem pogledu Kranjci niste nič zaostajali za ostalim svetom. Še posebno v teh treh zasavskih dolinah ste kmalu postavili svoje tovarne, ki so to moč, ki jo vi elektrika imenujete, med prvimi postavili. Čim več ste vi luči rabili, ali tudi več je bilo naprav za »futrat«, vse večje ste tovarne gradili in vse bolj ste jih proti Savi pomikali.

In zdaj, kot vidim, imate velike in moderne stroje, ki požirajo ogromne količine premoga. In tako prihaja čas, ko zemeljska nadržja s premogom postavljajo vam krušna mati (mačeha). A ker željo, da to, kar delate že sto in več let, bi še nadaljevali, ker to dobro znate in to vaš je kruh, ste tudi to napravo danes v pogon poslali in s tem vsem Kranjcem pokazali, da tudi tuji premog dal bo luč. ☞

V nadaljevanju je bila predstavljena še pesem Uroša Zupana. Tudi on prihaja iz Trbovelj in je častni občan občine Trbovlje. Rodni kraj je zaznamoval precejšen del njegove literature. V posvetilu rodnemu kraju je zapisal:

*Dimniki, kotli v predverju Dantejevega pekla,
astmاتیčna sapa starih lokomotiv, električne
centrale v ustih moloha, v ustih mutantov,
metropolis v nožnici razpotegnjene doline.*

*Kje si, Vladimir? Kje si, Majakovski,
da visiš fosforescentne možgane krtoev,
ki glodajo poden pod mojimi nogami,
futuristične vizije, delavsko-človeška diktatura
kromiranih strojev industrijske civilizacije,
frenetična recitacija Podbevska,
zraven pa blagi vzdih knjižnih moljev,
orgazmi akademikov, mrtvi so Kosovelovi manifesti,
mrtvi, odšel v rdeče in dobil pljučnico.*

*Trbovlje, Bog je mrtev, je vzkliknil Nietzsche
in pozabil dodati, da je bog umrl v Trbovljah,
v jazbini, ki je nešteto krat povila revolucijo,
deset let pred tistim, ko je Hitler postal
resnična groza, je dala po pički zlikanim Orjunašem,
deset let po tistem, ko so vas z zvezanimi očmi
in zalepljenimi usti peljali v paradiž,
so se stresle krtine.*

*Trbovlje, ponovno rojstvo avantgarde,
Laibach dela denar iz cementnega dreka,
Laibach vleče za jajca vesoljno občestvo,
Laibach diktira modo praznoglavih nekrofilom.
Potoval sem skozi Cleveland in Pittsburg,
skozi oko slovenstva in gledal astralno
projekcijo svojega rodnega kraja.*

*Nikjer nimam miru,
kaj sploh počenjam tukaj?
Tišina se mi začenja smejati iz maternice
španskih sten.*

PRIPRAVA DOKUMENTACIJE NOVEGA OBJEKTA

Ervin RENKO

Za umestitev nove plinsko parne elektrarne je v izdelavi prostorski izvedbeni akt, ki se imenuje državni prostorski načrt. Gre za dokument, ki nazorno opredeljuje posege v prostor ob upoštevanju okoljske komponente in ostalih projektnih pogojev vseh pristojnih soglasjedajalcev. Dokument je bil v obliki dopolnjenega osnutka predan na pristojno Ministrstvo za okolje in prostor skupaj z obširnimi okoljskim poročilom. Strokovne službe morajo v prihodnjih tednih podati pozitivno mnenje o ustreznosti ali pa zahtevati dopolnitve in dodatne obrazložitve predlaganih ukrepov. Na splošno velja, da bo nova plinsko parna elektrarna z naprednimi tehnološkimi rešitvami zagotavljala visoko splošno raven varstva okolja. Vzporedno so v izdelavi tudi ostale strokovne podlage, kot so idejna tehnološka zasnova, ureditev platoja in dovoznih cest, prestavitev transportnega sistema za premog.

Obstoječ plato na lokaciji nekdanjih proizvodnih enot PE1 nad železnico na levem bregu Save bo potrebno za potrebe plinsko parne elektrarne nekoliko razširiti. V ta namen bo zgrajen nov oporni zid ob železnici in na severni strani platoja ob Bukovi gori. Nivo platoja je približno 12 m nad železniško progo. Poleg tega bo potrebno prestaviti obstoječ transportni trak za transport premoga v TET 2. Predvideno je, da bo

Vizualizacija bodočega objekta

dostop do platoja urejen preko novega mostu čez Savo, ki je predviden na zahodni strani platoja. Dovoz posameznih kosov opreme bo možen tudi preko železnice. Največja izbrana električna moč plinsko parne elektrarne bo do 290 MW, odvisno od izbrane variante. Plinsko parna elektrarna je lahko sestavljena iz ene ali več plinskih turbin in kotlov na odpadno toploto ter parne turbine. Dokončen izbor glavne tehnološke opreme bo izveden v nadaljnjih fazah projekta ob upoštevanju vloge enote v elektroenergetskem sistemu.

Predvideno osnovno gorivo za plinsko turbino je zemeljski plin, kot sekundarno pa tudi tekoče gorivo – ekstra lahko kurilno olje.

Usmerjenost celotne elektrarne na platoju je pogojena z razpoložljivim prostorom, ki je relativno ozek. Daljša stranica platoja definira glavno os elektrarne in poteka v smeri vzhod-zahod. Plinske turbine bodo napajane z zemeljskim plinom iz slovenskega plinovodnega omrežja preko novo zgrajenega prenosnega plinovoda 25A/1 (70 bar) Trojane-Hrastnik. Odjemno mesto je predvideno na platoju plinsko parne elektrarne. Dovod tekočega goriva je predviden iz obstoječih rezervoarjev v TE Trbovlje.

Na platoju nove plinsko parne elektrarne so v odvisnosti od izbrane variante predvideni naslednji novi objekti:

- strojnica plinskih turbin,
- kotlovnica s kotli na odpadno toploto,
- skupen dimnik za odvod dimnih plinov višine od 150 do 200 m,
- strojnica parne turbine,
- pretakališče kemikalij,
- rezervoar demineralizirane vode,
- objekti v odvisnosti od izbrane variante:
  - pomožni dimnik med plinsko turbino in kotlom na odpadno toploto, če bo to potrebno zaradi vloge elektrarne v terciarni regulaciji elektroenergetskega sistema,
  - pomožni tehnološki objekti.

Pri načrtovanju izgradnje PPE sledimo tehnološkim, ekonomskim in okoljskim ciljem z uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij in s tem okolju prijazno proizvodnjo električne energije.

SAMO RAZVOJ ZAGOTAVLJA PRIHODNOST

Marina POBOLJŠAJ

Slovenskim regijam in gospodarskim panogam je ponujeno 185 mio EUR, od tega je za pomursko regijo namenjenih 30 mio EUR. Med industrijske sektorje je vključena tudi energetika. Namen razpisa je vzpodbuditi vzpostavitev in delovanje razvojnih centrov slovenskega gospodarstva za dolgoročen razvoj. Skupni projekti podjetij in drugih subjektov vključujejo tako razvojno delo kot potrebno opremo in infrastrukturo, ki omogoča razvoj podjetij, njihovih kompetenc in dolgoročnih temeljev za rast in razvoj. Zasavsko gospodarstvo je prepoznalo priložnost za pridobitev prepotrebnih razvojnih sredstev in se organiziralo v okviru regijskega razvojnega centra, imenovanega Novi materiali (RC NM).

NUJNO IN PRAV JE, DA TET IZKORISTI VSAKO PRILOŽNOST ZA UVELJAVITEV SVOJIH RAZVOJNO ZASNOVANIH NAČRTOV. TAKŠNO PRILOŽNOST JE PREDSTAVLJAL RAZPIS MINISTRSTVA ZA GOSPODARSTVO ZA PRIDOBITEV SREDSTEV EVROPSKEGA SKLADA ZA REGIONALNI RAZVOJ.

Termoelektrarna Trbovlje je eden od 12 konzorcijalnih partnerjev, ki nameravamo realizirati razvojne projekte v skupni vrednosti 22 mio EUR. Ključni cilj in namen ustanovitve Razvojnega centra Novi materiali je spodbujanje razvojno raziskovalne dejavnosti v skupnem razvojno raziskovalnem podjetju, ki bo združevala več kot 45 visoko usposobljenih strokovnjakov z različnih področij s ciljem raziskav in razvoja novih materialov na različnih področjih, ki bo vodila k rezultatom, kot so ustanavljanje novih inovativnih podjetij z visoko dodano vrednostjo, prijave več kot 10 prijav intelektualne lastnine, ki bo imela za posledico mednarodni preizkus patenta ali ostalih pravic intelektualne lastnine, vpliv na hitrejši razvoj Zasavja in panog, kjer ima novo podjetje s svojo dejavnostjo in rezultati vpliv. Cilj povezovanja je v prvi vrsti ustvarjanje novega znanja, ki se bo takoj in na učinkovit način preneslo na industrijske partnerje. Poleg tega bodo izvedene razvojne storitve in njihovi rezultati pospešili proizvodno-tehnološko dejavnost v partnerskih gospodarskih družbah, kar bo dodatno ugodno vplivalo na poslovne rezultate.

Razpis za TET predstavlja priložnost uresničenja podjetniških zamisli, ki so bile prepoznane že v preteklosti. Načrtovani projekti bodo omogočili izkoriščanje neizkoriščene energije, kar je v sedanjih in bodočih energijskih razmerah izrednega pomena, in okoljsko razbremenitev v kombinaciji z znatnimi ekonomskimi koristmi. Samo razvoj bo zagotovil prihodnost TET, pa naj gre za

velike, manjše ali čisto majhne projekte. TET je dobila priložnost, da postane sestavni del zasavskega razvojnega projekta in se uveljavi kot enakovreden partner podjetjem, kjer predstavljajo raziskave in razvoj vzvod eksistenčno pomembnega napredka za obstoj na konkurenčnem trgu. Ves čas izpostavljamo in poudarjamo zasavski pomen energetike kot enega zelo pomembnih generatorjev razvoja regije. To je eden od načinov, da se kot takšni tudi dejansko pokažemo in dokažemo. Istočasno s sodelovanjem s projekti omogočamo usposobljenim in perspektivnim strokovnjakom v TET delovanje na raziskovalno razvojnem področju. Termoelektrarna Trbovlje d.o.o. sodeluje torej s poslovno enoto Novi materiali in energija iz procesa pridobivanja električne energije, v okviru katere se bosta realizirala dva projekta:

- Novi materiali iz odpadkov za gradbeništvo in industrijo,
- Nova energija iz izrabe neizkoriščenih energijskih potencialov.

NOVI MATERIALI IZ ODPADKOV ZA GRADBENIŠTVO IN INDUSTRIJO

Pri proizvodnji električne energije v TET nastajajo stranski produkti (EF pepel, sadra, žlindra). Produkti imajo status odpadka, se odlagajo in predstavljajo okoljsko in finančno obremenitev, zato bomo preučili in raziskali možnost njihove reciklaže in njihovo uporabo za izdelavo novih materialov za uporabo tako v gradbeništvo kot v ostali industriji. Glavni cilji:

- Proučiti in raziskati možnost reciklaže produktov, kot so: razžveplanje dimnih plinov (sadra), neizgoreli produkti izgorevanja premoga (žlindra) in EF pepel.
- Proučiti in raziskati uporabo naštetih neizkoriščenih produktov.
- Proizvodnja novih gradbenih materialov za gradbeništvo in industrijo iz zgoraj omenjenih produktov. Novi material je recikliran odpadke in se lahko uporablja npr:
  - za saniranje ugrezninskih površin,
  - za grajenje nasipov,
  - za gradnjo cestnih tamponov,
  - v cementarnah in betonarnah
  - ter ostali zainteresirani industriji.
- Razbremenitev okolja in finančni prihranek TET zaradi odlaganja odpadka (produkta) ter trženje novega gradbenega materiala.

NOVA ENERGIJA IZ IZRABE NEIZKORIŠČENIH ENERGIJSKIH POTENCIALOV

Projekt bo preučil možnosti in izvedel racionalizacije proizvodnega procesa v elektrarni z izrabo in pretvorbo odpadnih oblik energije v električno energijo. Glavni cilji projekta:

- zmanjšanje negativnih vplivov na okolje,
- preučitev možnosti za izrabo neizkoriščene energije iz dimnih plinov,
- razvoj tehničnih rešitev za pridobivanje nove energije iz neizkoriščenih energijskih potencialov odpadnih vod in dimnih plinov,
- izdelava prototipa naprave, ki bi se lahko uporabljala za

pridobivanje nove energije iz neizkoriščenih energijskih potencialov odpadnih voda,

- izraba neizkoriščene energije iz odpadnih voda (ocene so od cca. 1,05 GWh do cca. 1,48 GWh dodatne proizvedene energije letno pri 5500 obratovnih urah bloka 4 TET – podatki iz Mala hidroelektrarna (MHE – TET), Investicijska študija, IBE Elektroprojekt Ljubljana, Ljubljana, junij 1991.

CILJNI TRGI

Koristi obeh projektov in uporaba rezultatov so v prvi vrsti pomembni za TET. Možnosti pa se odpirajo tudi širše, kar pomeni, da lahko rezultati postanejo tudi tržna priložnost, če jo bomo znali izkoristiti:

- Industrijske družbe, ki v svojem proizvodnem procesu izgubljajo energijo z izpustom odpadnih voda in dimnih plinov in to energijo želijo izkoristiti, s tem pa zmanjšati porabo primarne energije in izpuste toplogrednih plinov.
- Gradbena industrija ter ostala industrija kot so npr. cementarne in betonarne.

KORISTI PROJEKTA

Predstavljena projekta sta sestavni del razvojnih načrtov TET, planiranih v obdobju po letu 2010. Vključena sta tudi v predlog letnega poslovnega načrta za leto 2011. Projekta sta torej načrtovana in ju nameravamo realizirati ne glede na uspeh razpisa oziroma ne glede na to, ali bo TET pridobila navedena evropska sredstva.

FINANČNA PREDSTAVITEV OBEH PROJEKTOV

Sklop SA1 – stroški raziskav in razvoja

V EUR	2011 4-6	2011 7-12	2012 1-6	2012 7-12	2013 1-6	2013 7-12	2014 1-6	2014 7-12	SKUPAJ
Število zaposlenih	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	10
Stroški dela	19.890	38.080	43.392	40.418	24.480	36.380	49.980	53.380	306.000
Stroški materiala									0
Stroški storitev	30.000	61.500	134.000	42.500	35.000	25.000	46.500	25.500	400.000
Stroški operacije									
Skupaj stroški SA1	49.890	99.580	177.392	82.918	59.480	61.380	96.480	78.880	706.000

Sklop SA2 – investicije v opremo za raziskave in razvoj

V EUR	2011 4-6	2011 7-12	2012 1-6	2012 7-12	2013 1-6	2013 7-12	2014 1-6	2014 7-12	SKUPAJ
Stavbe	40.000	0	0	20.000	0	0	0	30.000	90.000
Oprema	60.000	30.000	410.000	66.000	0	850.000	0	0	1.416.000
Tehnologija									0
Skupaj investicije SA2	100.000	30.000	410.000	86.000	0	850.000	0	30.000	1.506.000

Skupaj SA1 in SA2	149.890	129.580	587.392	168.918	59.480	911.380	96.480	108.880	2.212.000
Subvencija	79.934	74.748	311.435	92.751	35.688	461.828	57.888	62.328	1.176.600
Skupaj - subvencija	69.956	54.832	275.957	76.167	23.792	449.552	38.582	46.552	1.035.400

Zasnova RC NM

POSLOVNA ENOTA	PROJEKT
Nano materiali	Nano materiali
Novi materiali za selektivno lasersko sintranje	Novi materiali za selektivno lasersko sintranje
Keramični materiali in varovalke	Novi keramični materiali Varovalke in MSE
Nano varistor	Nano varistor
Novi materiali in energija iz procesa pridobivanja električne energije	Novi materiali iz odpadkov za gradbeništvo in industrijo Nova energija iz neizkoriščenih energijskih potencialov
Nano materiali v steklarstvu	Nano materiali v steklarstvu
Stikalna elektronika	Stikalna elektronika
SPD v naprednih omrežjih	SPD v naprednih omrežjih
Napredni elektronski sklopi	Obvodni polprevodniški sklop

Vključitev v razvojni center torej pomeni možnost pridobitve evropskih nepovratnih sredstev v obliki subvencije v višini 60 % oziroma 50 % od upravičenih stroškov, to je kar 1,176 mio EUR. Oba projekta bosta realizirana v obdobju naslednjih štirih let, z vidika učinkov lahko tudi prej. Učinki oziroma rezultati projekta so okoljski in ekonomski. Odpadke recikliramo in nove produkte uporabimo kot gradbeni material itd., kar pomeni najmanj okoljsko razbremenitev in finančno razbremenitev v povezavi z okoljsko dajatvijo za odlaganje odpadkov in stroški sanacije odlagališča. Letno okoljsko takso za odlaganje odpadkov za leto 2011 planiramo v skladu z veljavno okoljsko zakonodajo v višini 964.000,00 EUR. Ko TET realizira projekt, se razbremeni plačila okoljske takse in zniža stroške sanacije odlagališča. Z izkoriščanjem neizkoriščene energije pa povečamo energetske učinkovitost in izboljšamo ekonomiko proizvodnje električne energije, saj bi pridobili dodatne količine električne energije v ocenjenem letnem obsegu 1,48 GWh.

V času prizadevanj za ohranitev energetske lokacije v Trbovljah ne bo prišlo do nobenih vsebinsko pomembnejših sprememb, če zaposleni v TET nismo sposobni in pripravljeni priznati znanju ter strokovnosti vloge, ki jo imata. Imeti moramo dolgoročne cilje, ki nas bodo obvarovali pred razočaranji kratkoročnih neuspehov. Sprejemanje odgovornosti za izvrševanje obveznosti ali bežanje pred njo zaradi njihovega neizpolnjevanja je vsakomur na voljo; po tem, kaj si kdo izbere, pa lahko pošteno ocenimo vsakega človeka. Največje rezultate pri poslovanju ponavadi dosežemo s preprostimi sredstvi in z uporabo običajnih lastnosti. To je mogoče povedati tudi takole: zdrava pamet in vztrajnost. In brez sramu pozdravimo tudi razvojna prizadevanja TET.

UREJANJE DEPONIJ PRAPRETNO

Mirko AVBELJ

Pri zaključevanju severnega dela smo morali navoziti dodatne količine humusa, s čimer smo pravilno uredili naklone na ravnem delu deponije, ki bodo preprečevali koncentriranje vode in s tem nekontrolirane podore z zgornjega dela deponije. Pogodbeni izvajalec pa na tem delu deponije izvaja tudi zasaditev rastlin skladno z načrtom krajinske ureditve – zasajajo se predvsem grmovnice in avtohtone drevesne vrste. Proti jugu količina odloženega materiala raste – tako je v času po remontu na tem delu odloženega in pravilno vgrajenega preko 50.000 ton odpadnega materiala! V tem času bo z bližnje deponije navožena večja količina humusa, ki se vgrajuje na odlagališču, del materiala pa bo začasno deponiran in kasneje uporabljen na južnem delu. V letošnjem letu nas tako čaka poleg odlaganja še sanacija poškodovanega cestišča (težki kamionski prevozi – humus) iz smeri Prapretna, pripravljamo pa tudi razpisno dokumentacijo za izbor izvajalca, ki bo izvedel dostopno pot (makadam) do južnega dela mimo oljnih rezervoarjev. Dovozna cesta bo v času gradnje služila kot gradbiščna cesta, v času eksploatacije deponije pa za dovoz za potrebe nadzora vzdrževanja in eventualnega popravila poškodb itd.

Projekti za naslednje leto predvidevajo poleg dovozne ceste še izgradnjo usedalnika ob vznožju južnega dela deponije, podaljšanje transportnega traku in izvedbo kamnite zložbe, ki bo nato omogočila pravilno gradnjo deponije.

Letošnje obilne padavine niso prizanesle odlagališču odpadnih produktov v Prapretnem.

NAPRAVA ZA ČIŠČENJE LIJAKA KOTLA

Aleš GERČAR

V začetku novembra smo v živo preizkusili napravo za čiščenje lijaka kotla. Prototipna izvedba naprave za čiščenje žindre, imenovana MAN-01, je bila nameščena na delovni stroj Bobcat S130. Čiščenje s pomočjo prototipa poteka daljinsko z upravljavcem tako, da v delovnem stroju ni voznika. Na teleskopu je nastavek, na katerega je nameščena jeklena sulica, ki služi za razbijanje žarečih kep žindre. Delovni stroj smo bočno približali lijaku, teleskop, na katerem je nameščena sulica, pa krmilili z brezžičnim daljinskim upravljavcem. S posebno prirejenim teleskopom smo se približali odprtini lijaka kurišča. Preverili smo delovanje in doseg naprave do vseh odprtin spodnjega dela kotla, obnašanje naprave v celoti z Bobcatom v danih okoliščinah glede na prostor, ovire in nevarnosti v kotlovnici. Preverili smo, če je namen varnejšega čiščenja lijaka dosežen. Zadolženi projektnega tima za učinkovitejšo in varnejše delo pri čiščenju spodnjega dela kurišča smo ugotovili, da bo potrebno izvesti še nekaj korekcij na prototipnem robotu. Prototipna naprava, nameščena na delovni stroj, ki nam jo je z našo pomočjo konstruirala tuja inštitucija, naj bi v prihodnje zagotavljala varnejše čiščenje lijaka kotla.

Preizkus je izvajal proizvajalec prototipne naprave skupaj z našimi usposobljenimi delavci za težko gradbeno mehanizacijo. Pomične sile so bile nastavljene s tlakom olja in v prvem poskusu na delovnem cilindru niso presegle sile enega človeka. Po končanem testu smo prišli do nekaterih spoznanj, ki jih je potrebno upoštevati in odpraviti, preden se da stroj v uporabo posluževalcem na proizvodni enoti. Najpomembnejše spoznanje

je bilo, da način čiščenja, ko je delovni stroj v položaju bočno glede na kotel, ni najbolj varen. Padajoče žareče kepe žindre namreč preveč ogrožajo stroj, prav tako pa je otežena nastavitev sulice skozi odprtine v lijak. Napravo smo nato dostavili v delavnico proizvajalca, ki bo uredil priklop naprave na vilice delovnega stroja – Bobcata. Dogradnja naprave za vilice bo izvedena tako, da bo mogoča namestitev naprave na vilice z obeh bokov naprave in s prečne smeri na lijak.

Člani projektnega tima za varnejše in učinkovitejše čiščenje žindre iz lijaka kotla smo bili mnenja, da je naprava izdelana v skladu z dogovorom in pričakovanji naročnika za prototipno fazo razvoja naprave. Nadaljnji koraki bodo izvedeni z upoštevanjem ugotovitev tega preizkusa. Naprava bo prevzeta, ko bodo narejeni popravki v delovanju in listine za varno delo. Prototipno napravo bomo predvidoma prevzeli do konca leta.

IZVAJANJE MERITEV NA BLOKU 4

Uroš JAZBEC

Na bloku 4 v TET d.o.o. od leta 2004 dalje sodelujemo s strokovnjaki s Fakultete za strojništvo, Univerze v Ljubljani. Z njihovo pomočjo opravljamo preizkuse in meritve, na podlagi katerih lahko izdelajo analize in nam podajo ugotovitve in priporočila. Meritve lahko opravijo samo za posamezen del postroja (npr. mlini, regulacija pretoka sekundarnega zraka, grelnik zraka, ...) ali za večje sklope (kotel, turbina, celotno postrojenje). Namen preizkusov je določevanje stanja kvalitete obratovanja posameznih delov oziroma celotnega postrojenja bloka 4 pod določenimi pogoji in z različnimi energenti ter lociranje tehnološko najšibkejših mest. Na podlagi rezultatov analiz je bila izvedena vrsta ukrepov, s katerimi je bil izboljšán izkoristek ali samo kotla ali turbine oziroma celotnega postrojenja bloka 4.

V mesecu oktobru 2010 so bile izvedene garancijske meritve in analiza rezultatov, na podlagi katerih bomo ugotovili povišanje izkoristka turbine po modernizaciji. Istočasno so bili opravljeni tudi preizkusi kotla in s tem celotnega postrojenja. Rezultati analiz bodo med drugim pokazali uspešnost izvedbe remonta in ostalih vzdrževalnih del. V tokratnih preizkusih smo poleg uporabe kombinacije domačega RTH in češkega premoga, ki ga dodajamo za obvladovanje in znižanje emisij žveplovega dioksida pred vstopom v čistilno napravo, izvedli

MENJAVA GORIVA V GLAVNEM REZERVOARJU

Martin JERMAN

V termoelektrarni imamo dva rezervoarja za ekstra lahko kurilno olje kapacitete 2 x 10.000 m³. V preteklosti je bila osnovna naloga skladišča shranjevanje trimesečnih zalog za polno obratovanje dveh plinskih elektrarn, ki pa sedaj obratujeta samo po potrebi. Zaradi tega se sedaj skladiščne kapacitete uporabljajo tudi za potrebe Zavoda republike Slovenije za blagovne rezerve (ZRSBR). Z njimi imamo sklenjeno pogodbo za skladiščenje ekstra lahkega kurilnega olja. Po pogodbi smo dolžni vzdrževati tako rezervoarje kot tudi kakovost skladiščene goriva. Rezervoarja čistimo po pravilniku

vsakih pet let, izjemoma prej, če so za to upravičeni razlogi. Gre za menjavo goriva zaradi fizičnega staranja ali pa za menjavo ustrezne kakovosti goriva, ki jo predpisuje zakonodaja. Čiščenje je potrebno zaradi nabiranja določenih količin usedlin ter vode. To je posledica procesa staranja goriva, rjavenja cistern, drobnih nečistoč že ob sami dobavi goriva ter kondenzacije v tistem delu cisterne, ki ga olje ne dosega.

Z Zavodom republike Slovenije za blagovne rezerve imamo sklenjeno pogodbo za skladiščenje ekstra lahkega kurilnega olja.

Čiščenje rezervoarja R2 z zamenjavo goriva bo potekalo predvidoma od oktobra do decembra 2010. Pretakanje v vagonске cisterne in iz vagonских cistern v rezervoar izvajajo naši gasilci. Lastnik goriva ZRSBR (TE Trbovlje ima samo vlogo skladiščnika) bo gorivo iz R2 odpeljal in prodal naftni družbi MOL s sedežem v Budimpešti. Gorivo bo pretočeno v približno 160 vagonских cistern. Ko bo rezervoar izpraznjen, ostane na dnu še t.i. mrtva zaloga, ki jo je potrebno prečrpati iz R2 v R1 ob prisotnosti carinske uprave, lastnika goriva ter skladiščnika. Nato se lahko prične z izčrpavanjem usedlin kot posledice staranja goriva, ki jih odpeljejo na tehtanje, ravno tako ob prisotnosti carinskih organov. Usedline nato odpeljejo v predelavo. Šele potem se lahko rezervoar v notranjosti očisti in pregleda, vse poškodbe na rezervoarju je potrebno sanirati. Istočasno poteka tudi sanacija antikorozijske zaščite na zunanem delu plašča rezervoarja. Po pregledu in sanaciji je rezervoar pripravljen za polnjenje z novim gorivom. V začetku leta 2011 je predvidena še zamenjava goriva v rezervoarju R1.

tudi preizkus samo s češkim premogom. Na podlagi analiz preizkusa samo s češkim premogom bomo dobili sliko obratovanja, kot bi bila v obdobju, ko zaradi prenehanja izkopavanja RTH premoga ne bomo obratovali z domačim premogom.

Pri preizkusih in meritvah sodeluje poleg ekipe laboratorija za termoeenergetiko z ljubljanske Fakultete za strojništvo še akreditiran laboratorij ljubljanske TE-TOL, ki opravi analize odvzetih vzorcev porabljenega premoga. Od domačega osebja je prisotnih več manjših ekip tehničnega sektorja, ki poskrbijo, da v časovnem obdobju, ki je namenjeno za preizkuse in meritve, uskladijo plane meritev s planerji HSE, poskrbijo, da je obratovanje skladno s plani, poskrbijo za reprezentativne odvzeme, obdelave in analize vzorcev premoga in odpadnih produktov, pripravijo in preverijo merilna mesta in pravilno delovanje meritev ter zajem rezultatov iz tehnološko informacijskega sistema. Vse ekipe morajo biti dobro uigrane in časovno usklajene, sicer lahko preizkusi in meritve ne pokažejo realnega stanja naprave.

USPOSABLJANJE NOTRANJIH PRESOJEVALCEV

Stane *PODBREGAR*

Izobraževanje smo zaupali dr. Slavku Plazarju. Dr. Slavko Plazar je direktor svetovalnega podjetja POSSI. Vodstvene izkušnje in izkušnje pri vodenju in vzdrževanju sistemov kakovosti, ravnanja z okoljem in varnosti si je pridobil kot svetovalac direktorja v poslovnem sistemu Premogovnika Velenje. V okviru SIQ je že vrsto let vodilni presojevalec za omenjene sisteme. Prav tako pa kot vodilni ocenjevalec nagrade za poslovno odličnost po modelu EFQM sodeluje v nacionalnem projektu od leta 1995.

Usposabljanje je bilo razdeljeno na dva dela. V prvem delu smo osvežili zahteve vseh treh standardov in poudarili, da je presoja sistematičen, neodvisen in dokumentiran proces pridobivanja dokazov presoje in njihovega objektivnega vrednotenja z namenom, da se določi obseg, v katerem so izpolnjeni dogovorjeni kriteriji presoje.

Drugi del pa je potekal po sistemu delavnic. Najprej smo dobili navodila notranjim presojevalcem, izdelali program notranjih presoj in se razdelili v skupine. Tu smo izhajali iz Liste ukrepov po zunanji presoji, da damo poudarek odpravi morebitnih neskladij in opredelitvi do priporočil.

Vsaka skupina je pripravila Vprašalnik za notranjo presojo kot osnovo za izvedbo presoje. Sledil je praktični del presoje, v kateri sva kot presojski osebi nastopila midva z dr. Plazarjem v

V MESECU NOVEMBRU SMO ORGANIZIRALI USPOSABLJANJE NOTRANJIH PRESOJEVALCEV TET ZA STANDARDE ISO 9001, 14001 IN BS OHSAS 18001 S POUDEKOM NA IZVEDBI NOTRANJE PRESOJE.

različnih vlogah oz. kot odgovorni osebi presojanega področja. Po vsaki opravljeni presoji je sledila analiza in diskusija oziroma izmenjava mnenj, katere so se zelo aktivno udeležili vsi prisotni. Po končanih presojah smo izdelali poročila, žal pa nam je za pregled in analizo slednjih zmanjkalo časa. Prevladalo je mnenje, da je to koristno oz. zelo zaželeno, zato smo se dogovorili in zaključek našega usposabljanja izvedli v sejni sobi TET teden dni kasneje.

Usposabljanja se je udeležilo 15 notranjih presojevalcev, tako da se za kvalitetno izvedbo notranjih presoj ni bati. Menim, da je bilo usposabljanje zelo kakovostno in koristno, kar so v razgovoru potrdili tudi ostali udeleženci. Dodatno teži takšnemu usposabljanju je dodala udeležba pomočnika direktorja TET g. Janeza Žlaka, ki je med drugim poudaril, da želi sodelovati na notranji presoji kot presojevalec, kar smo mu seveda z veseljem zagotovili.

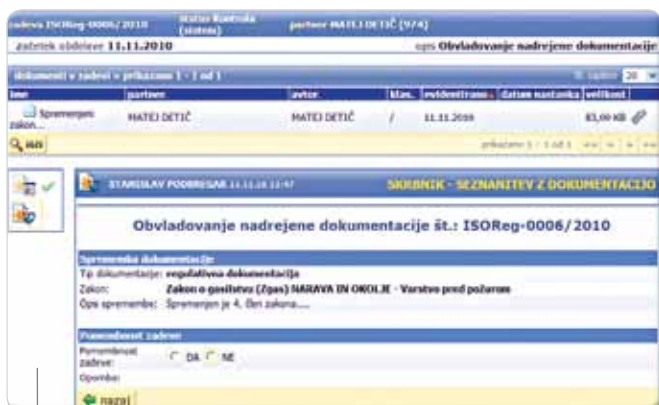
Izvedba notranje presoje

OBVLADOVANJE DOKUMENTOV

Matej DETIČ

Urejena in organizirana dokumentacija po enotnih in jasnih pravilih ima bistven vpliv na uspešno poslovanje družbe. Dokumente oziroma poslovne zapise v vseh oblikah je potrebno ustrezno obvladovati, varovati in z njimi skrbno upravljati in ravnati.

Zadnja zunanja presoja sistema vodenja kakovosti je v poročilu presoje naložila odgovornim v TET, da moramo izboljšati proces obvladovanja dokumentacije. Od nas so zahtevali poenotenje postopkov za obvladovanje vse dokumentacije. Večje obvladovanje regulatorne (nadrejene) dokumentacije in povečanje sledljivosti obveščanja o spremembah dokumentacije. Pod nadrejeno dokumentacijo štejemo vse zakone, podzakonske predpise ter razne odločbe in dovoljenja državnih ali občinskih organov. Tako smo začeli s projektom »Obvladovanje nadrejene in ISO dokumentacije«.

Skrbnik odpre zadevo in se odloči o nadaljnjih aktivnostih.

CILJI PROJEKTA

- Urejanje in objava nadrejene in ostale poslovne dokumentacije;
- zaznavanje in sledenje sprememb nadrejene in ostale poslovne dokumentacije;
- sledljivo obveščanje o spremembah te dokumentacije;
- sledljivo obveščanje in odločanje o implementaciji teh sprememb;
- vodenje zgodovine sprememb in ukrepov;
- elektronsko potrjevanje sprememb ISO dokumentacije in elektronsko podpisovanje uradnih dokumentov, ki so namenjeni zunanjim partnerjem in raznim institucijam regulatorja;

- sistem razvrščanja in označevanja dokumentov po pomembnosti in občutljivosti za poslovanje.

Odločili smo se, da bomo programsko te procese podprli v ODOS-u. Postavili smo testno okolje in začeli s testiranjem in dokončnim oblikovanjem programske podpore procesu obvladovanja najprej nadrejene dokumentacije.

DELOTOK OBVLADOVANJA DOKUMENTACIJE

- Pravna služba spremlja spremembe zakonodaje prek objav v Uradnem listu, za kar uporablja spletni portal TAX-LEX-FIN. Vse čistopise dokumentov objavlja na portalu v ODOS-u.
- Vsako spremembo (npr. zakona) posreduje tudi skrbniku področja kot »zadevo« s priponko v ODOS-u.
- Skrbnik bo ob odprtju »zadeve« in priponke moral odločiti in označiti, ali je zadeva za njegovo področje dela pomembna ali ne (na sliki).
- Če bo zadevo označil za nepomembno za njegovo področje dela, se bo zaključila.
- Če bo zadevo označil za pomembno, bo ostala »odprta« v njegovih zadevah, dokler se ne odloči, kako ukrepati in te ukrepe tudi dejansko izvede.
- Zadeva bo zaključena s tem, da skrbnik področja v opombo zapiše, na podlagi česa je zadevo zaključil (npr. sklicevanje na zapisnik sektorskega kolegija, kjer so zadevo obravnavali itd).

V DRUŽBI SE MORAMO ZAVEDATI, DA JE DOSEGANJE POSLOVNIH CILJEV, USPEŠNO POSLOVANJE IN UGLED PODJETJA ODVISNO OD PRAVILNIH, POPOLNIH, KVALITETNIH IN PRAVOČASNIH INFORMACIJ.

Tako bomo imeli na enem mestu (portal znotraj ODOS-a) dostop na klik do vseh trenutno veljavnih verzij nadrejenih dokumentov, ki se tičejo našega področja dela, vse interne predpise TET ter kasneje tudi vso ISO dokumentacijo s popolno sledljivostjo distribucije in obvladovanja sprememb te dokumentacije.

SODELOVANJE SVETA DELAVCEV IN SINDIKATA

mag. Mojca TURNŠEK

INSTITUT SOODLOČANJA, KI GA UVELJAVLJA ZAKON O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU (ZSDU), ZAGOTAVLJA SVETU DELAVCEV POMEMBNO IN ODGOVORNO VLOGO PRI VKLJUČEVANJU V POSLOVNO ODLOČANJE V PODJETJU. HKRATI JE POMEMBNA TUDI NJEGOVA VLOGA NA PODROČJU UREJANJA DELOVNIH RAZMERIJ V PODJETJU, PRI ČEMER SE VLOGI SVETA DELAVCEV IN SINDIKATA POGOSTO PREPLETATA IN DOPOLNUJETA, ZATO JE NJUNO SODELOVANJE NUJNO.

Svet delavcev je bil v TET ustanovljen pred desetimi leti. Takrat smo se ukvarjali predvsem z izobraževanjem, saj je bilo v začetku težko postaviti jasno mejo med sindikatom in svetom delavcev.

Uvajanje sistema delavskega soupravljanja niti najmanj ne posega v temeljne funkcije sindikatov v podjetjih (učinkovito uveljavljanje in varstvo pravic delojemalcev iz delovnega razmerja z delodajalcem). Na področju urejanja klasičnih pravic in obveznosti iz delovnega razmerja sveti delavcev sploh nimajo omembe vrednih funkcij in ne morejo nadomestiti sindikatov, kajti zakon jim že vnaprej odreja pravico do stavke in do poseganja v materijo kolektivnih pogodb, ki jih bodo tudi v bodoče lahko sklepali le sindikati. Funkcije SD so generalno usmerjene v povsem drugo področje industrijskih razmerij, to je v zastopanje interesov delovnih kolektivov v procesu sprejemanja podjetniških upravljaljskih odločitev – torej za področje, kjer sindikati nimajo nobenih formalnih pristojnosti. Sindikati in sveti delavcev torej ne morejo nadomestiti drug drugega – njihova

Samo sodelovanje SD in sindikata lahko zagotovi učinkovito varovanje interesov in pravic zaposlenih.

področja delovanja se lahko le dopolnjujejo in nadgrajujejo. Brez njih je uresničevanje pravic in interesov zaposlenih znotraj podjetij lahko močno okrnjeno.

Izobraževanje in usposabljanje za učinkovito opravljanje soupravljaljskih funkcij zagotovo sodi med najpomembnejše dolžnosti in odgovornosti slehernega člana SD. Ustrezna strokovna usposobljenost je brez dvoma eden od osnovnih in samoumevnih pogojev za učinkovito opravljanje funkcije člana SD. Zato je bil v letu 2007 sprejet pravilnik, v katerem smo se prvič srečali s certifikatom ZSDS. Pridobi ga vsak član SD, ki je skozi usposabljanja osvojil elementarna znanja z naslednjih področij: sistem korporacijskega upravljanja in vloga predstavnikov delavcev v organih družb (uprava, NS in UO), osnove sistema delavskega soupravljanja in vsebina dela SD, ekonomika in finančno poslovanje gospodarskih družb, kadri, organizacija, pravna varnost zaposlenih in komuniciranje.

Certifikat ZSDS je potrdilo, da je posameznik uspešno opravil predpisano usposabljanje in s tem pridobil osnovno strokovno usposobljenost za opravljanje funkcije člana DS.

Z vstopom v skupino HSE so se predstavniki SD TET pridružili skupnemu svetu delavcev (SSD) skupine HSE. V njem so predstavniki SD vseh družb, ki sestavljajo skupino HSE. SSD deluje v skladu s poslovnikom, ki med drugim določa način imenovanja predsednika SSD, ki je hkrati tudi predstavnik zaposlenih v NS HSE. Junija 2010 je predsednikovanje SSD prevzel Vladimir Štendler, septembra pa Mojca Turnšek, ki je z imenovanjem SSD od 5. 10. 2010 dalje tudi članica NS HSE in zastopa interese zaposlenih v družbah skupine HSE.

10. 11. 2010 je v TET potekal skupni zbor delavcev. Udeležilo se ga je 119 zaposlenih. Direktor je prisotne seznanil s trenutno zelo resno situacijo naše družbe ter odgovarjal na vprašanja zaposlenih.

NS obravnava številna pomembna vprašanja in sprejema odločitve, ki neposredno vplivajo na zaposlene, zato je mnogokrat potrebno predhodno oblikovanje stališč v SD do konkretnih vprašanj, ki bodo na dnevnem redu NS. Prav zato se je potrebno zavedati, da posamezni član NS osebno odgovarja za svoje odločitve na NS, saj s privoljenjem za imenovanje na to funkcijo prevzame obveznosti nadzora poslov podjetja. Skrbnost in odgovornost, ki jo nosijo člani NS pri opravljanju svojih nalog, je določena v 263. členu Zakona o

Z leve: **Aleš Žagar**,
predsednik sindikata TET,
mag. Mojca Turnšek,
predsednica SD TET,
mag. Marko Agrež,
direktor TET.

gospodarskih družbah, ki nalaga obveznost povrnitve škode, ki nastane zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve obveznosti pri nadzoru poslov družbe. Gre torej za odškodninsko odgovornost članov NS, ki predstavlja obligacijsko pravno razmerje, v katerem člani NS nastopajo kot povzročitelji škode in družba kot oškodovanec. Zato je določena obveznost povrnitve škode kot posledice nepravilne izpolnitve njihovih nalog.

Vse prej napisane trditve so pomemben del korporativnega upravljanja, ki danes predstavlja enega ključnih dejavnikov uspeha za podjetja – ima velik vpliv na dostopnost in, zaradi znižanja tveganj, na ceno kapitala, predstavlja sodoben sistem porazdelitve pristojnosti in odgovornosti ter preko učinkovitejšega sistema odločanja podjetjem omogoča ustvarjanje bistveno boljših rezultatov poslovanja, kar pa je nenazadnje v interesu tako lastnika kot tudi vseh zaposlenih.

Zvezde na nebu,
lučke vsepovsod,
tople želje in lepe misli
se iskrijo naokrog.

Naj **leto 2011** vam pričara
lepoto vseh drobnih stvari,
izpolni sanje in vas popelje
v jutra polna srečnih dni.

svet delavcev in sindikat TET

REKREATIVNE DEJAVNOSTI

Aleš GERČAR

Komisija za rekreacijo deluje v okvirih IO sindikata TET. V prihajajočem obdobju ponuja možnost zaposlenim, da se tudi v kratkih zimskih dneh udeležijo rekreativnih dejavnosti. Vsako leto vodje panog preverijo interese udeležencev rekreacije v popoldanskem času. Na podlagi zainteresiranosti zaposlenih in v okviru sindikalnih možnosti komisija organizira različne vadbe po zasavskih športnih objektih.

V prostem času lahko zaposleni v TET obiskujejo širok spekter ponujenih dejavnosti.

Te skrbno pripravljamo že v poletnih mesecih. Večina se odvija v dvoranah po Trbovljah. Nekatere športne panoge so se po poletnem premoru začele odvijati že v mesecu septembru, večina panog pa se bo začela odvijati v prihajajočih dneh. Zaposleni imamo na razpolago naslednje aktivnosti: tenis, šah, nogomet, namizni tenis, košarko, odbojko, badminton, bowling in kegljanje. Zasedenost dvoran je vedno večja, ko se bliža zimski čas. Ekipi balinanja in pikada trenutno mirujeta in se bo njihova aktivnost začela zopet spomladi.

Malonogometaši TET trenutno mirujejo, saj je v ligi malega nogometa Trimček v Zagorju zimski odmor, ki traja do aprila. Člani malonogometne ekipe se ta čas pripravljajo v okviru razpoložljivih načinov rekreacije oziroma po lastni izbiri, glede na ponudbo sindikata. Pred njimi je še polovica prvenstva v pomladanskem delu II. zasavske lige. Trenutni razplet kaže, da lahko ekipa s kančkom sreče in ugodnim razpletom konča na sredini lestvice, kar je bil tudi cilj pred novo sezono 2010/2011. Omeniti je potrebno, da je to jubilejna deseta sezona, odkar se je skupina zaposlenih združila in začela neprekinjeno tekmovali v Zasavski ligi malega nogometa.

Namen IO sindikata bo med drugim še naprej ostal ohranjanje tovrstne športne aktivnosti in prirejanje druženj, na katerih se poleg športa sklenejo marsikateri vezi, povezane z delom v TET. Poleg tega pa se zavedamo, da je šport in rekreacija način, ki ljudi med seboj povezuje, hkrati pa nas ohranja v kvalitetni delovni kondiciji.

MESEC POŽARNE VARNOSTI

Pavel NEMET

Tako kot vsako leto smo tudi letos mesec požarne varnosti, oktober, gasilci v TET obeležili delavno. Popestrili smo delo na vseh področjih. Čeprav je bil ta mesec v letošnjem letu posvečen predvsem najmlajšim, smo v TET gasilci posvetili svoje delo predvsem svoji delovni organizaciji. Poleg redne mesečne gasilske vaje smo bili aktivni pri raznih drugih opravilih. Delali smo po smernicah Gasilke zveze Slovenije in Trbovlje. Bili smo vključeni pri vseh akcijah in pokaznih gasilskih vajah, ki jih je organizirala Gasilska zveza Trbovlje, aktivno smo sodelovali na gasilski vaji rudnikov in energetike Zasavja, ki jo je letos organiziral PIGD Rudnik Trbovlje, več članov in članic se je udeležilo krvodajalske akcije, ki jo je organizirala Gasilka zveza Trbovlje, organizirali in izvedli smo gasilsko vajo na deponiji premoga Lakonca in na vagonem pretakališču, ki spada med bolj požarno ogrožene objekte v TET.

Podrobno smo pregledali vse naše gasilske naprave in orodje, prav tako smo pregledali in očistili vse intervencijske in dovozne poti za intervencijska vozila. Pregledali in izmerili smo tlake v vseh hidrantnih vejah v naši delovni organizaciji in na obeh deponijah, za vse zainteresirane pa smo izvedli praktični preizkus gašenja z ročnimi gasilnimi aparati in prikazali rokovanje z njimi. Uredili in počistili smo okolico gasilskega doma ter imeli odprta vrata le tega, tako da so si lahko vsi, ki so to želeli, ogledali notranjost gasilskega doma in orodje ter opremo, s katero razpolagamo.

Bili smo prisotni na regijskem gasilskem tekmovanju v Trbovljah in to celo z dvema tekmovalnima desetinama. Dosegli smo zavidljive rezultate med vsemi nastopajočimi, za kar smo prejeli čestitke z različnih koncev naše regije.

Poleg vseh teh aktivnosti pa smo v tem času izpraznjevali v vagonске cisterne glavni rezervoar ekstra lahkega kurilnega olja, ki ga skladiščimo za potrebe republiških rezerv.

Hrabri fantje

*So dnevi in trenutki
polni sreče in miline,
ko radostni oči zapremo
in si tiho zaželimo:
da ne mine.*

*Taki dnevi v Novem letu 2011 naj preženejo trpljenje!
Naj smeh, ljubezen, mir v svetu srce prevzame;
lepše bo življenje.*

PIGD TET

LAIBACH 2010, DDT – REKAPITULACIJA

Zoran POZNIČ

FENOMEN LAIBACHA JE NELOČLJIVO POVEZAN S TRBOVLJAMI. IZ SKUPINE MLADIH, V UMETNOST USMERJENIH INTELEKTUALCEV, KATERIM SE NI DALO NAUČITI TREH AKORDOV, DA BI SE PRIDRUŽILI GIBANJU PUNKA, JE NASTALA SKUPINA, KI SI JE PRIDOBILA OBOŽEVALCE PO VSEM SVETU; BILA PA JE TUDI ZAČETEK GIBANJA, KI ŠE DANES SOOBLIKUJE SODOBNO UMETNOST.

Slavni dogodki, ki se niso zgodili, so stvar dobro znane zgodovine. Laibach so se takrat postavili za sovražnika.

Ob svoji 30 letnici so Laibach v Trbovljah postavili razstavo vredno tega imena. Delavski dom Trbovlje je za mesec postal katedrala, v kateri se je častilo ljudi, katere so pred toliko leti

Trbovlje izgnale. Kot dvanajst apostolov so ob strani stale povečave grafik akademskega slikarja Janez Kneza, katere so že davno posvojili Laibach in jih označili s svojim križem. Veleblagovnica Nama, Mehanika, Rudnik, TET so navdušili premnoge vernike, zbrane z vsega sveta. 30 letnica Laibach Kunsta, in s to paradigmo seveda tudi 30 letnica

glasbene skupine Laibach, je vsekakor zaznamovala jesensko kulturno dogajanje ne samo v Zasavju, ampak tudi širše. Vrnitev na kraj »zločina« je po skoraj tretjini eona postavila pred nas nekakšno rekapitulacijo, torej pregled dinamične ustvarjalnosti te umetniške skupine, ki je pred tremi desetletji nedvoumno postavila temelje sodobne slovenske umetnosti, bila ključen akter

Glavni del slavnostnih prireditev se je nekako gibal okrog veličastne likovne postavitve dvanajstih grafik izrednih dimenzij (3 x 3 m), ki so, postavljene v temi naše velike avle, osvetljene vsaka posebej, na simbolni ravni predstavljale vso prehojeno pot, temelje, iz katerih Laibach Kunst še vedno črpa in izhaja. Drugi del sta nosila dva koncerta, skozi katera je glasbena skupina Laibach poslušalcem predstavila svoj pregled ustvarjanja skozi tri desetletja. Teoretični del je skozi simpozij Past Perfect – Future Tense z udeležbo eminentnih gostov iz vsega sveta skušal na znanstveno teoretični ravni utemeljiti in umestiti projekt Laibach Kunst na svetovno kulturno prizorišče na prehodu tisočletij.

Nekatere spremljevalne dejavnosti (instalacije in poslikave na objektih), ki utemljujejo samo bistvo in vir črpanja inspiracije za ta tridesetletni projekt, pa so zaradi različnih vzrokov na žalost propadle.

Cel sklop prireditev, ki jih je s svojo prisotnostjo počastil in otvoril bivši predsednik Republike Slovenije g. Milan Kučan, si je v kratkem času ogledalo več kot 4000 ljudi, od tega na žalost večina tujcev.

Pri projektu je sodelovala tudi velika skupina mladih iz Trbovelj in Zasavja (izdelava mozaika z naslovom Decades (5,5 m x 3,5 m), ki ostane v trajni lasti Delavskega doma in je na ogled, V.A.T. je pripravil, kot pišejo mediji, silovito spremljevalno razstavo, mladi so pomagali pri vsej logistiki, rezervacijah, prevozih, prezentacijah, ...).

Odzivi so fantastični. Številne medijske objave doma in v tujini umeščajo mesto Trbovlje in naš projekt Trbovlje – novomedijsko mesto, skozi katerega smo izvedli vse te manifestacije, na zemljevid Evrope in sveta kot eno izmed pomembnih kulturnih točk. Ne samo kot mesto spomina, ampak seveda tudi kot mesto, ki zre v bodočnost in ki le to osmišlja tudi z vrhunsko kulturo.

osamosvojitvenega projekta in vsekakor ponesla glas o Trbovljah in Sloveniji v svet.

Vse manifestacije ob 30 letnici, ki so potekale v Delavskem domu Trbovlje v sklopu projekta Trbovlje – novomedijsko mesto, so še enkrat potrdile tezo, da je cel projekt pod imenom Laibach Kunst in vse kar iz njega posledično izhaja (skupina Irwin, Neue Slowenische Kunst, Kozmokinetično gledališče in nešteto umetniških projektov na Slovenskem) v teh treh desetletjih umestil našo umetniško produkcijo na zemljevid sveta.

Udeleženci okrogle mize

KO PO PRAZNIKIHZADIŠI

Vesna STRGARŠEK, Marija OCEPEK

Božični čas se bliža z bliskovito nagllico, vsi otroci in odrasli komaj čakamo lep, s pisanimi lučkami okrašen čas, v katerem nas pod božično jelko pričakajo darila in iz kuhinj zavejejo omamne dišave. Za marsikoga je to najlepši čas v letu, kajti v tem času dneve najrajši preživljamo v družinskem krogu, skupaj krasimo hiše in stanovanja ter ustvarjamo v kuhinji.

Velja, da je najlepše darilo tisto, ki pride od srca ali pa iz domače kuhinje. Čar daril izpod spretnih prstov darovalca nikdar ni v zapleteni pripravi, temveč v njegovem namenu in osebni noti. Kuhanje je stvar navdiha in fantazije pa tudi znanja in izkušenosti ter pripravljenosti, da znova in znova poskušaš kaj novega. Uspeh pa ne more izostati, če kuhamo z veseljem in so jedi postrežene v prijaznem in sproščenem okolju.

Druženje pri pripravi prazničnih jedi marsikoga spomni na stare čase, na ljudi, ki jih imamo radi, in na tisto čarobno in nepozabno ozračje. In najboljše pri tem je, ko zadovoljimo svoje brbončice s polnim in sladkim okusom po božiču.

Za predjed pripravimo preproste zvitke iz parmezana ali kakšnega drugega trdega sira, zrezanega na vžigalice in ovitega s pršutom in rukolo.

Nežna krompirjeva juha: sestavine za 4 osebe so 2 šalotki, 400 g jurčkov, 2 žlici stopljenega masla, majhen šopek jušne zelenjave, 400 g krompirja, 2 beli poprovi zrna, 600 ml gobove osnove iz kozarca, 100 ml belega vina, 100 ml smetane, sol, bel poper ter nekaj peteršiljevih lističev. Priprava: šalotki olupimo in zrežemo na drobne kocke. Jurčke ostrgamo, očistimo in zrežemo

JEDILNIK

-

**ZVITKI S PARMEZANOM,
PRŠUTOM IN RUKOLO**

*

NEŽNA KROMPIRJEVA JUHA

*

**PREKAJEN PIŠČANČJI
ŠINK V LISTNATEM TESTU,
PEČENA PRETAKNJENA
SVINJSKA RIBICA,
AJDOVA KAŠA,
MEŠANA SOLATA**

*

**LONDONSKE PALČKE,
BOŽIČKOVE LUNICE**

Božičkove lunice

na koščke. Lahko jih zamenjamo z zamrznjenimi ali suhimi. V ponvi segrejemo žlico stopljenega masla ter na njem popečemo šalotko in jurčke. Oplaknemo in očistimo jušno zelenjavo in jo zrežemo na drobno. Nekaj porovih trakov prihranimo za okrasitev. Krompir olupimo in operemo ter zrežemo na kocke. V posodi segrejemo žlico stopljenega masla in na njem podušimo jušno zelenjavo in krompir. Dodamo poprova zrna. Zelenjavi prilijemo gobovo osnovo in belo vino in pustimo, da vse skupaj vre na majhnem ognju še 5 minut. Na koncu odstranimo poprova zrna. Zelenjavo in krompir v juhi pretlačimo s paličnim mešalnikom. Smetano čvrsto stepemo in primešamo juhi. Krompirjevo kremno juho krepko začínimo s soljo ter poprom. Preden jo serviramo, jo na krožnikih okrasimo z jurčki, porovimi trakovi in peteršiljevimi lističi.

Glavna jed: prekajen piščančji šink v listnatem testu in pretaknjena svinjska ribica. Listnato testo odtalimo ter ga razvaljamo v pravokotnik. Piščančji šink operemo ter obrišemo. Položimo ga na listnato testo ter zavijemo. Pri tem se lahko malo poigramo ter s piškotnimi nastavki iz preostanka testa izrežemo zvezdice, ki jih na testo prilepimo s stepenimi jajci, prav tako premažemo celo pečenko ter z zobotrebcom malo prebodemo. Pečemo na temperaturi do 150 °C približno 30 do 45 minut, tako da je lepo zapečena. Svinjsko ribico nasolimo ter začínimo s soljo, česnom in čebulo. Pretaknjemo jo s korenčkom ter gomoljem zelene, ki ga narežemo na malo debelejše trakove. Meso je zelo mehko, tako da si lahko pomagamo kar s prstom. Preden damo peči, damo v pekač tudi ostalo zelenjavo kot je čebula, strok česna, korenje ter peteršilj in zelena. To zelenjavo pečemo z ribico tudi približno 30 do 45

minut v pečici. Malo zalivamo ter, ko je pečeno, zelenjavo zmeljemo ter precedimo in tako dobimo okusno omako. Za prilogo se odlično poda ajdova kaša, ki je obenem zelo hranljiva ter zdrava, kajti vsebuje veliko vlaknin, kar pripomore k dobri prebavi. Za štiri osebe potrebujemo 2,5 dl ajdove kaše, 5dl juhe (iz kocke), lovorov list, 30 dag gob (zamrznjenih ali suhih), 2 žlici maščobe, 2 žlici sesekljanе čebule, 3 stroke česna, sol, poper in peteršilj. Ajdovo kašo operemo, v kozici zalijemo z vrelo juho, dodamo lovorjev list in sol ter kuhamo pokrito do največ pol ure na zmerni temperaturi. Vreti mora počasi, da nabrekne. Medtem na maščobi (olje ali maslo) prepražimo čebulo, dodamo očiščene narezane gobe, česen, sol in poper. Pražimo toliko časa, da se gobe osušijo. Preden serviramo, potresemo s seseklanim peteršiljem. Glavno jed serviramo na plitev krožnik, na katerega položimo kos pečenega prekajenega puranjega šinka, nekaj kolobarjev narezane svinjske ribice, ajdovo kašo, omako od pečene svinjske ribice ter okrasimo s peteršiljevo vejico in kolobarjem paradižnika. Zraven ponudimo mešano solato.

Londonske palčke: sestavine za pripravo testa so 250 g moko, 1 žlica pecilnega praška, 70 g sladkorja, 1 vanilin sladkor, 125 g masla, 3 rumenjaki in 2 žlici kisle smetane. Za nadev potrebujemo marelično marmelado, 3 beljake, 80 g sladkorja, 100 g mletih orehov ter 100 g na grobo sesekljanih orehov. Priprava testa: maslo, sladkor, vanilin sladkor in rumenjake penasto umešamo, dodamo moko, med katero smo zmešali pecilni prašek, kisko smetano ter zgnetemo testo, ki naj počiva 1 uro v hladilniku. Pečico segrejemo na 175 °C. Iz beljakov naredimo sneg, postopoma dodajamo sladkor, na koncu pa previdno primešamo še orehe. Testo razvaljamo v pravokotnik približno 1 cm na debelo, premažemo z marelično marmelado ter prelijemo z zmesjo snega in orehov. Pečemo približno 30 minut, da se sneg zapeče, še vroče pecivo razrežemo na rezinice. Sladice lahko pripravimo že kakšen dan prej.

Božičkove lunice: sestavine, ki so potrebne za testo so 100 g jedilne čokolade, 100 g margarine, 4 jajca, 50 g sladkorja, 50 g rjavega sladkorja, 2 žlici medu, 100 g moko, 75 g mletih orehov, 75 g mletih mandljev ali lešnikov, pol žličke cimeta in 12 žlic ruma. Za preliv potrebujemo 200 g sladkorja v prahu, 2 žlici limoninega soka ter 1 žlico ruma. Priprava: pečico segrejemo na 180 °C. Nad soparo stopimo čokolado in margarino ter ohladimo. Jajca in sladkor penasto umešamo, da dobimo gosto, svetlo rumeno kremo, med mešanjem dodamo stopljeno čokolado, med, rum in na koncu še moko z oreščki in cimetom. Mešanico vlijemo v pomaščen pekač in pečemo približno 20 do 25 minut na srednji rešetki. Medtem iz sladkorja, limoninega soka in ruma pripravimo sladkorni led (biti mora gost, po potrebi dodamo še sladkor), s katerim prelijemo pečeno testo in pustimo, da se led strdi. Ko je led posušen, z ostrim kozarcem izrezujemo polkroge, da dobimo obliko lunic.

Želim vam veliko uspeha pri pripravi jedi. Obenem vam v prihodnjem letu želim veliko druženja z domačimi in s tistimi, ki jih imate radi.

KOLLYJEV KOTIČEK

*Lepa si kot nekaj,
kar lahko se gleda,
ne dotika.
Lepa si kot gora,
ki se zdi,
da v megli se premika.
Lepa si kot cesta,
ki me pelje na dopust.
Lepša od sladke torte
polnih ust.*

*Ničesar ni,
da bi lahko opisal
to občutno.
Ali pač...*

*Lepa si
kot božično jutro.*

Nežna krompirjeva juha

KADROVSKE NOVICE

mag. Sabina DOLENC

V Termoelektrarni Trbovlje d.o.o. je bilo na dan 08.12.2010 zaposlenih 212 delavcev. V podjetju je zaposlenih 40 žensk in 172 moških.

Povprečna starost zaposlenih je 44 let. Izobrazbena struktura zaposlenih je sledeča:

Izobrazbena struktura zaposlenih

STOPNJA ZAHTEVNOSTI	DEJANSKA IZOBRAZBA	
	ŠTEVILO	%
I.	14	6,60
II.	6	2,83
III.	1	0,47
IV.	58	27,36
V.	78	36,79
VI.	24	11,32
VII.	26	12,26
VIII.	5	2,37
Skupaj:	212	100

PRIROČNIKU ZA ZAPOSLENE NA POT

Če želimo biti dober ambasador svojega podjetja, moramo podjetje poznati in biti dobro obveščeni o dogajanju v njem. Zelo neprijetno je, če nam nekdo, ki ni zaposlen v podjetju, pove stvari, ki bi jih morali vedeti, pa jih ne. Zato smo se odločili, da v letu 2010 pripravimo priročnik za zaposlene, ki bo dokončan v začetku prihajajočega leta. V tem priročniku boste našli podatke kot so: zgodovina podjetja, osebna izkaznica podjetja, osnove komuniciranja, poslovna skrivnost, osnovni pojmi glede zaposlitve, skrb za varno delo in družbena odgovornost.

Kakor je vsak element v naravi sestavljen iz drobnih delcev, ki skupaj tvorijo celoto, je tudi uspeh TET d.o.o. zasluga ljudi, ki podjetje sestavljajo. Naj bo vsak naš dan korak bliže viziji prihodnosti, katero želimo uresničiti. Zato naj bo prihajajoč priročnik korak več k boljši obveščeni vseh zaposlenih v podjetju.

KOTIČEK ZA STARŠE

RAZMIŠLJANJE OTROŠKEGA ZDRAVNIKA IN PSIHOTERAPEVTA O ODNOSIH: STARŠI – OTROCI – UČITELJI.

STARŠI!

- Dokazujte ljubezen do svojih otrok tako, da jim darujete svoj prosti čas, potrpežljivost, nasmeh, naklonjenost, dober zgled, strpnost in predvsem doslednost.
- Oblaganje otrok z igračami in sladkarijami je podkupovanje, ki ga otroci sprejemajo le zato, ker jih starši niso znali obdariti z ljubeznijo. Ljubezni ni mogoče kupiti!
- Šoloobvezne otroke je treba s frustracijskim treningom pripravljati na življenje. Prenehajte otroke »zavijati v vato« ter jih strašiti pred šolo in učitelji!
- Otroka lahko frustrira le tisti, ki ga ljubi. Le ljubljenemu bitju

- otrok verjame, da odtegotanje neke trenutne želje ali hotenja ni povezano z odtegotanjem ljubezni!
- Učitelj nima pravice frustrirati učenca, saj bi ga učenec tako doživel kot surovega in brezsrčnega. Ima pa učitelj pravico pričakovati, da ima učenec že razvito frustracijsko toleranco, sicer bo učenec doživel vsako učiteljevo zahtevo kot stres, zaradi katerega bo ali zbolel ali postal čustveno ali vedenjsko moten ali se začel zatekati v nadomestno vedenje, ki ga bo z leti napravilo nevrotičnega. Za njegovo nevrotičnost pa ne bodo odgovorni učitelji, pač pa neodgovorni starši.

PLAN DELAVNIKOV ZA LETO 2011

Alenka Barlič

MESEC	ŠT. DNI	SKUPNO PROSTIH DNI	PROSTE SOBOTE IN NEDELJE	DATUMI PROSTIH DNI												PRAZNIKI			KOLEKTIVNI DOPUST				SKUPNO ŠTEVILO DELOVNIH DNI S PLAČANIMI PRAZNIKI
				Sobote						Nedelje						Št.	Datumi	Št.	Datumi				
				1	8	15	22	29	2	9	16	23	30	3	10					17	24	1	
Januar	31	10	10	1	8	15	22	29	2	9	16	23	30	2	1	2							21
Februar	28	9	8	5	12	19	26		6	13	20	27		1	8			1	7				19+1
Marec	31	8	8	5	12	19	26		6	13	20	27											23
April	30	11	9	2	9	16	23	30	3	10	17	24		3	24	25	27	3	26	28	29		19+2
Maj	31	10	9	7	14	21	28		1	8	15	22	29	2	1	2							21+1
Junij	30	8	8	4	11	18	25		2	12	19	26		2	25	12							22
Julij	31	11	10	2	9	16	23	30	3	10	17	24	31	1	11								20+1
Avgust	31	9	8	6	13	20	27		7	14	21	28		1	15								22+1
September	30	8	8	3	10	17	24		4	11	18	25											22
Oktober	31	11	10	1	8	15	22	29	2	9	16	23	30	1	31								20+1
November	30	9	8	5	12	19	26		6	13	20	27		1	1								21+1
December	31	10	9	3	10	17	24	31	4	11	18	25		2	25	26		4	27	28	29	30	21+1
Skupaj:	365	114	105											16				8					251+9

Srečno v letu 2011!

Vsaka beseda, vsak pogled,
vsako dejanje in vsak nasmeh
lahko prinese srečo drugim ljudem.
Vsak trenutek je lahko nov začetek.
Velika upanja ustvarjajo velike ljudi, zato
radostno pojdimo naproti Novemu letu 2011.

Da bi se Vam in Vašim najdražjim uresničila
mnoga pričakovanja, Vam želi

Uredniški odbor

